

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY
PŁOŃSK**

Uchwała Nr X/68/2015 Rady Gminy Płońsk z dnia 12 sierpnia 2015r.

Załącznik nr 1

Część I - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Część II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Płońsk, 2015 r.

Spis treści

I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	7
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU.....	7
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	8
3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	10
3.1. Ukształtowanie powierzchni.....	10
3.2. Budowa geologiczna. Warunki geotechniczne	11
3.3. Gleby. Warunki agroekologiczne	12
3.4. Stosunki wodne	13
3.5. Surowce mineralne	16
3.6. Energia geotermalna	20
3.7. Warunki klimatyczne.....	20
3.8. Szata roślinna	21
3.9. Przyrodnicze obszary i obiekty chronione	22
4. STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	25
5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	29
6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	34
7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I MIENIA	35
8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	36
9. STAN PRAWNY GRUNTÓW	40
10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	40
11. WYSTĘPOWANIE NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	41
12. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	41
12.1. Złóża kopalin.....	41
12.2. Zasoby wód podziemnych	44
13. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	44
14. STAN ZAKRESIE KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	46
14.1. System komunikacji	46
14.2. Systemy infrastruktury technicznej	47
15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	51
16. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	52

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	53
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW	53
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	54
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	56
3.1. Ochrona środowiska i jego zasobów	56
3.2. Prawna ochrona przyrody	57
4. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	59
5. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	60
6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	61
6.1. System komunikacji	61
6.2. Infrastruktura techniczna	63
7. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	65
8. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	65
9. OBSZARY OBOWIĄZKOWEGO SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	65
10. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	66
11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	66
12. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	66
13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	66
14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCYCH NA NICH OGRANICZEŃ PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	66
15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI	66
16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	67
17. OBSZARY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ ROZMIESZCZENIE URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, WRAZ Z ICH STREFAMI OCHRONNYMI ZWIĄZANYMI Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE I UŻYTKOWANIU TERENU	67
18. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB	67

WSTĘP

Podstawę prawną do podjęcia prac nad *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk* stanowi uchwała nr XLVI/351/2014 Rady Gminy Płońsk z dnia 29 stycznia 2014 roku.

Projekt Studium przygotowano w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z dnia 10 lutego 2015 r., poz. 199, z późn. zmianami) w zakresie określonym w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dn. 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. nr 118 poz. 1233). Celem Studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Pierwotne *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk*, zostało przyjęte uchwałą nr XLIV/212/2002 Rady Gminy w Płońsku z dnia 5 lipca 2002 roku. Zmienione uchwałami Rady Gminy Płońsk nr III/17/2010 z dnia 29 grudnia 2010r. i nr XLIV / 330 / 2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. Do sporządzenia studium przystąpiono z uwagi na wnioski w zakresie jego zmian oraz wnioski dotyczące sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykraczające poza ustalenia studium dotychczas obowiązującego a także z uwagi na ustawy obowiązujące wprowadzenia do studium udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych.

Niniejszy projekt nawiązuje do ww. Studium dostosowując jego ustalenia do aktualnych uwarunkowań rozwoju jak również aktualnych przepisów regulujących gospodarkę przestrzenną. Projekt *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk* składa się z dwóch części:

część I – „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

część II – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” określające:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone spod zabudowy,

- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych,
- obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych,
- obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujących na nich ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej.
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary, na których przewiduje się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i użytkowaniu terenu.

Integralną część Studium stanowią załączniki graficzne w skali 1:10 000 wykonane na kopii mapy topograficznej pochodzącej z zasobów państwowego ośrodka dokumentacji geodezyjno-kartograficznej:

- Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Część tekstowa Studium wraz z częścią graficzną „Studium” - mapy w skali 1:10 000 stanowi załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy. Załącznik nr 2 stanowi rozstrzygnięcie Rady Gminy o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu Studium.

W ramach prac nad Studium wykonano „Opracowanie ekofizjograficzne” zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1232) oraz prognozę oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1235).

I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

Gmina Płońsk jest gminą wiejską, położona jest w centralnej części powiatu płońskiego, który z kolei usytuowany jest w północno - zachodniej części województwa mazowieckiego, zajmuje 127 km², co stanowi ok. 9,18 % ogólnej powierzchni powiatu. Gminę zamieszkuje 7 610 osób (na koniec 2013 r.), tj. ok. 8,50 % ogólnej liczby ludności powiatu i ok. 0,20 % ludności województwa mazowieckiego.

Sąsiaduje z 6 gminami powiatu płońskiego: Baboszewo, Sochocin, Joniec, Załuski, Naruszewo i Dzierżążnia oraz miastem Płońsk.

Ośrodkiem obsługującym gminę jest miasto Płońsk - ośrodek obsługi regionalnej, będący siedzibą samorządu powiatowego. Gmina Płońsk położona jest wokół miasta, w którym, zlokalizowane są instytucje administracji samorządowej, rządowej i specjalnej, instytucje obsługi biznesu oraz usług handlu.

W granicach gminy się 41 miejscowości. Największymi pod względem zaludnienia miejscowościami są: Szerominek - 636, Bońki - 457, Skarżyn - 436, Siedlin - 403, Arcelin - 358, Brody - 328 i Ćwiklin - 307 mieszkańców.

Zewnętrzne, drogowe powiązania komunikacyjne gminy zapewniają, przebiegające przez teren gminy, drogi krajowe: nr 7 relacji Gdańsk - Warszawa - Kraków - Chyżne, nr 10 Szczecin - Piła - Toruń - Płońsk, nr 50 Ciechanów - Płońsk - Wyszogród - Sochaczew - Grójec - Ostrów Mazowiecka. Układ ten uzupełnia droga wojewódzka nr 632 relacji Płońsk - Nasielsk - Legionowo - Marki oraz sieć dróg powiatowych a także linia kolejowa relacji Nasielsk - Sierpc - Toruń z przystankami w Michalinku, Płońsku i Arcelinie.

Wszystkie sołectwa mają możliwość korzystania z wodociągu sieciowego.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo rozwijające się na bazie gospodarstw indywidualnych. Wynika to z dotychczasowego charakteru zagospodarowania terenu opartego na, sprzyjających rozwojowi tej funkcji, uwarunkowaniach.

Rozmieszczenie przestrzenne ludności kształtuje się następująco: (według danych Urzędu Gminy na 31. 12. 2013 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba ludności
1	Arcelin	358
2	Bogusławice	168
3	Bońki	457
4	Brody	328
5	Cempkowo	191
6	Cholewy	171
7	Cieciórki	157
8	Ćwiklin	307
9	Ćwiklinek	187
10	Dalanówek	154
11	Ilanko	157
12	Ilino	86

13	Jeżewo	229
14	Kluczewo	94
15	Koziminy Stachowo	117
16	Krępica	199
17	Lisewo	211
18	Michalinek	83
19	Michowo	102
20	Młyńsk	44
21	Nowe Koziminy	94
22	Pilitowo	175
23	Poczernin	132
24	Poświętne	82
25	Pruszyn	73
26	Raźniewo	155
27	Siedlin	403
28	Skarżyn	436
29	Skrzynki	131
30	Słozzewo	75
31	Słozzewo Kolonia	109
32	Stare Koziminy	33
33	Strachowo	167
34	Strachówko	256
35	Strubiny	123
36	Szeromin	157
37	Szerominek	636
38	Szpondowo (w tym Kownaty)	240
39	Szymaki	181
40	Woźniki	126
41	Wroninko	26
OGÓLEM		7 610

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem uwarunkowań i wymagań funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych i kulturowych zapewniają niżej wymienione plany zagospodarowania przestrzennego, opracowane dla części obszaru gminy Płońsk:

Lp.	Uchwała Rady Gminy	Obszar opracowania planu
1.	Uchwała Nr XXV/118/96 z dnia 10.10.1996r.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk obejmująca fragment wsi Poświętne
2.	Uchwała Nr XXV/119/96 z dnia 10.10.1996r.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk obejmująca fragment wsi Szerominek
3.	Uchwała Nr XL/179/98 z dnia 02.04.1998 r. (Dz.Urz.Woj. Ciechanowskiego nr 12 poz. 63 z dnia 01 maja 1998 r.)	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk obejmująca wsie: Arcelin, Siedlin, Skarżyn, Szpondowo, Brody, Bońki, Cempkowo, Cholewy, Ćwiklin, Dalanówek, Ilinko, Ilino, Nowe Koziminy, Krępicza, Michalinek, Michowo, Poświętne, Pilitowo, Poczernin, Skrzyńki, Słoszewo Kolonia, Strachówko, Szerominek, Szymaki.
4.	Uchwała Nr IV/12/98 z dnia 03.12.1998 r.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk dotycząca miejscowości: Siedlin, Ilinko, Poświętne, Michowo.
5.	Uchwała Nr XVIII/80/99 z dnia 22.12.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 21 poz. 136 z dnia 16 lutego 2000 r.)	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk obejmującego miejscowości: Bońki, Cieciorzki, Ilinko, Ilino, Michalinek, Pilitowo, Poczernin, Siedlin, Skarżyn, Strachówko, Szerominek.
6.	Uchwała Nr XVIII/81/99 z dnia 22.12.1999 r.(Dz. Urz.Woj. Maz. nr 21 poz.137 z dnia 16 lutego 2000 r.)	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk obejmującego miejscowość Bońki
7.	Uchwała NR XL/197/02 z dnia 22.03.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Maz nr 146 poz. 3227)	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk dotycząca fragmentów wsi: Arcelin, Bońki, Brody, Cempkowo, Poczernin, Cieciorzki, Cholewy, Dalanówek, Ilinko, Ilino, Jeżewo, Kluczewo, Koziminy Stachowo, Michalinek, Raźniewo, Siedlin, Skarżyn, Słoszewo, Strachowo, Strachówko, Szeromin, Szerominek, Szpondowo.
8.	Uchwała Nr XIII/75/03 z dnia 28.07.2003r. (Dz. Urz.Woj. Maz. nr 234 poz. 6119 z dnia 04.09.2003)	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk dotycząca fragmentów wsi Poświętne, Strachówko, Siedlin, Brody, Cempkowo, Raźniewo, Dalanówek, Poczernin, Michalinek.
9.	Uchwała Nr XXXVI/209/05 z dnia 07.06.2005r. (Dz. Urz.Woj. Maz. nr 163 poz. 5164 z 12.07.2005 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk Teren budownictwa mieszkaniowego, usług i przemysłu w Szerominku.
10.	Uchwała Nr XXXVII/217/05 z dnia 29.06.2005r. (Dz.Urz. Woj. Maz. nr 185 poz. 5974 z 11.08.2005 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk Terenu budownictwa mieszkaniowego obejmujący działki nr ewid. 86/2 i 86/3 w Bońkach.
11.	Uchwała Nr LII/290/06 z dnia 25.08.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 190 poz. 7321 z 20.09.2006 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk działki nr 134/8 we wsi Siedlin działki nr 1074/7 i 1074/4 we wsi Poświętne

12.	Uchwała Nr VI/28/2007 z dnia 28.02.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 126 poz. 3285 z 05.07.2007 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Ternu usług, składów, produkcji i komunikacji obejmującego działki nr ewid. 5/4, 5/6, 5/8, 5/9, 21/1 i 21/2 Poświętne
13.	Uchwała Nr XXII/132/2008 z dnia 29.08.2008 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 199 poz. 7408 z dnia 23.11.2008 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów położonych we wsiach Poświętne, Strachówko i Siedlin „Podmiejska 1”
14.	Uchwała Nr XXXII /191 /09 z dnia 05.06.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 129 poz. 3843 z dnia 08 sierpnia 2009 r.)	Miejscowy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Terenów działek o nr ewiden.: 204/1, 204/2 i 208/1 położonych we wsi Jezewo
15.	Uchwała Nr XXXII /190 /09 z dnia 5.06.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 129 poz. 3842 z dnia 08 sierpnia 2009 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego ”ZATORZE ” Terenów położonych we wsiach: Szeromin i Szerominek
16.	Uchwała Nr V/33/2011 z dnia 9.02.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 53 poz. 1734 z dnia 8 kwietnia 2011 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miejscowości Skarżyn
17.	Uchwała Nr XII/73/2011 z dnia 30.08.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 176 poz. 5445 z dnia 26 września 2011 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miejscowości Strachówko
18.	Uchwała Nr XVII/90/2011 z dnia 16.11.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 218 poz. 6579 z dnia 29 listopada 2011 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miejscowości Dalanówek
19.	Uchwała Nr XXIII/154/2012 z dnia 27.06.2012 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 6422z dnia 21 września 2012 r.)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru gruntów położonych we wsi Siedlin
20	Uchwała Nr XXIII/155/2012 z dnia 27.06.2012 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 21 września 2012 r. Nr 6423)	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miejscowości Bońki i Brody

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują zwarte kompleksy terenu określając funkcje terenów, zasady zabudowy i ich zagospodarowania z uwzględnieniem cennych walorów przyrodniczych i kulturowych. Stanowią zatem formalną podstawę kształtowania ładu przestrzennego.

Funkcje terenów określone w ww. obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przyjmuje się jako jedno z podstawowych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy w opracowywanym studium.

3. Stan środowiska przyrodniczego

3.1. Ukształtowanie powierzchni

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego gmina Płońsk położona jest w makroregionie Nizina Północnomazowiecka (318.6), w mezoregionie Wysoczyzna Płońska (318.61), którą stanowi, powstała pod dominującym wpływem procesów akumulacji lodowcowej, równina morenowa urozmaicona wzniesieniami morenowymi i kemowymi ciągnącymi się równolegle do doliny Wisły. W procesach rzeźbotwórczych gminy Płońsk największe znaczenie miał okres recesji ostatniego lądolodu stadiału Wkry zlodowacenia środkowopolskiego. W efekcie zmian klimatu, zmniejszania się

powierzchni lodowca i odsłaniania się zlodowaconego terenu, utworzyła się pofałdowana powierzchnia wysoczyzny morenowej zbudowana z utworów lodowcowych i wodnolodowcowych. Późniejsze procesy erozyjno-denudacyjne doprowadziły do złagodzenia powstałych form oraz utworzenia sieci drugorzędnych dolinek erozyjnych. Z reguły są to małe i płytkie (do 5 m) formy a ich spadki poprzeczne nie przekraczają 15°. Urozmaicenie form geomorfologicznych stanowią wyrobiska i hałdy antropogeniczne związane z eksploatacją występujących licznie złóż iltów do produkcji ceramiki budowlanej oraz pospółki, piasków i żwirów.

Jednostką geomorfologiczną o największym zasięgu na terenie gminy Płońsk jest płaska, o nachyleniu w kierunku dolin rzecznych poniżej 5°, wysoczyzna morenowa zbudowana głównie z glin zwałowych, pokrytych lokalnie cienką warstwą iltów warwowych lub piasków fluwioglacjalnych. Wznosi się na wysokości 108-120 m n.p.m.

W pasie terenu przebiegającym przez środkową część gminy widoczne jest obniżenie erozyjne w formie doliny opadającej w kierunku rzeki Wkry. Obniżenie to wykorzystwała rzeka Płonka – lewostronny dopływ Wkry. W dolinie Płonki utworzyła się płaska powierzchnia tarasu zalewowego o zmiennej szerokości dochodzącej do 200 m, będącym na analizowanym terenie najmłodszą formą morfologiczną. Taras zalewowy rzeki Naruszewki płynącej w południowej części gminy Płońsk jest znacznie mniejszy, a krawędzie doliny wyższe, dochodzące do 10 m. Z wymienionymi dolinami rzek związane są genetycznie liczne, niewielkie (płytkie – do 5m i spadkach poprzecznych do 15°) dolinki erozyjne prowadzące okresowo wody roztopowe.

Zróznicowanie morfologiczne i krajobrazowe obszaru gminy widoczne jest zwłaszcza na południe od Płońska, w wyniesionej do około 130 m n.p.m. strefie czołowo-morenowej, stanowiącej fragment wysoczyzny morenowej nadbudowanej grubym materiałem wodnolodowcowym.

3.2. Budowa geologiczna. Warunki geotechniczne

Obszar gminy Płońsk pokrywają różnorodne utwory czwartorzędowe i trzeciorzędowe tworzące warstwy o zróżnicowanej miąższości i przestrzennym rozmieszczeniu. Osady trzeciorzędowe reprezentowane przez plioceńskie ily i mułki odsłaniają się w rejonie wyniesienia strefy czołowo-morenowej. Na pozostałym obszarze gminy utwory trzeciorzędowe zalegają pod płaszczem osadów czwartorzędowych o miąższości dochodzącej do 120 m (przeciętnie 30-60 m).

W wyniku nakładających się procesów glacitektonicznych i erozyjnych w plejstocenie, które utworzyły liczne obniżenia, rynny oraz wypiętrzenia, powierzchnia stropu utworów trzeciorzędowych została silnie urozmaicona. Deniwelacje stropu pliocenu są największe i sięgają 140 m tj. od wypiętrzeń pliocenu w rejonie Pilitowa – 120 m n.p.m. do 20 m p.p.m. w rejonie Skarżyna. Przeciętnie strop utworów trzeciorzędowych znajduje się na wysokości 40 – 80 m n.p.m. Łączna miąższość utworów trzeciorzędowych sięga 200 m, z czego na utwory pliocenu przypada około 150 m a utwory miocenu 25-30 m. Najmniejszej miąższości są utwory oligocenu (piaski morskie, glaukonitowe), w podłożu których zalegają osady kredy górnej.

Osady czwartorzędowe na terenie gminy to w przewadze utwory pochodzenia lodowcowego, wśród których przeważają gliny zwałowe (morenowe) oraz piaski i żwiry lodowcowe, które pod względem wiekowym odpowiadają stadiałowi północnomazowieckiemu zlodowacenia środkowopolskiego. Z tym zlodowaceniem związane są również lokalnie występujące płyty piaszczysto-żwirowych utworów fluwioglacjalnych eksploatowanych głównie w rejonie Dalanówka, Lisewa i Michalinka, a także rozległe płyty utworów zastoiskowych (ily i mułki warwowe) występujące na północ

od Płońska i eksploatowane w rejonie Ćwiklina i Arcelina. Miąższość tych osadów z reguły nie przekracza 10 m.

Wymienione utwory stanowią z reguły dobre podłoże budowlane. Cechują je korzystne parametry geotechniczne dla bezpośredniego posadowienia budynków, a o ich przydatności do budownictwa decyduje poziom wód gruntowych. Nośność tych gruntów uzależniona jest od stopnia zagęszczenia gruntów piaszczystych oraz od stopnia skonsolidowania utworów zastoiskowych i morenowych i ulega obniżeniu w przypadku występowania wód typu wierzchowek płycej niż 2 m p.p.t., które wpływają niekorzystnie na zmianę konsystencji gruntów.

Mniejsze rozprzestrzenienie niż osady tworzące się w bezpośredniej obecności łądolodu mają pokrywowe utwory eluwalne o miąższości do 2 m oraz piaski rzeczne. Ponadto w dolinie rzeki Płonki oraz mniejszych cieków obecne są holocenijskie osady organogeniczne. Obszar ich występowania najczęściej znajduje się w strefie płytkiego występowania zwierciadła wód gruntowych. Są to grunty nieskonsolidowane, cechują się dużą ściśliwością i pojemnością wodną a ze względu na niską wytrzymałość nie nadają się do bezpośredniego posadowienia budynków.

3.3. Gleby. Warunki agroekologiczne

Utwory powierzchniowe, z których wykształciły się gleby na terenie gminy Płońsk stanowią głównie gliny moreny dennej w różnym stopniu odgórnie spiaszczone. Typy gleb i ich wartość użytkowa w dużym stopniu zależą od rodzaju podłoża, na którym powstały oraz powierzchniowych warunków wodnych. W północnej części gminy występuje przewaga gleb bielcowych wytworzonych na glinach i piaskach słabo gliniastych oraz czarne ziemie właściwe powstałe na piaskach gliniastych i glinach lekkich i średnich. W południowej części dominują utwory zaliczane do gleb brunatnych wylugowanych wytworzonych z piasków słabo gliniastych i piasków gliniastych lekkich na podłożu piasków. Niewielkimi płatami występują tu również czarne ziemie wytworzone na glinach lekkich i piaskach gliniastych mocnych oraz gleby bielcowe na piaskach gliniastych i glinach lekkich.

W dolinach rzek Płonki, Naruszewki i Żurawianki oraz innych zagłębieniach terenowych występują gleby typu mady wytworzone na pyłach lub piaskach gliniastych a także gleby mułowo-torfowe i murszowo-mineralne podścielone piaskiem luźnym, pyłem lub gliną.

Wartość użytkową gleb dla potrzeb gospodarki rolnej w sposób syntetyczny charakteryzują występujące na terenie gminy kompleksy przydatności rolniczej gruntów ornych i użytków zielonych. Kompleksy rolniczej przydatności grupują gleby o zbliżonym składzie i właściwościach, a jednocześnie wykazujące porównywalną przydatność do uprawy określonej grupy roślin. Odzwierciedlają różnicowanie środowiska glebowego pod względem potencjału produkcyjnego i ekologicznej różnorodności ekosystemów polnych. Na terenie gminy Płońsk występuje 8 kompleksów glebowo-rolniczych. Przeważają gleby średnio korzystne zakwalifikowane do kompleksów 5-go żytniego dobrego i 6-go żytniego słabego (ok. 52%).

Znaczny udział (ok. 29%) zajmują gleby o korzystnych warunkach dla produkcji rolnej tj. kompleks 1-pszenny bardzo dobry, 2-pszenny dobry i 4-żytni bardzo dobry, występujące w formie zwartych skupisk w rejonie wsi: Poświętne, Michowo, Szpondowo, Ćwiklin i Ćwiklinek.

Gleby najslabsze jakościowo zaliczane do kompleksu 7-go (żytni bardzo słaby) zajmują około 7% gruntów ornych i tworzą niewielkie izolowane płyty występujące w pobliżu wsi Michalinek, Lisewo, Koziminy i Cieciorki. Są to gleby piaszczyste (w klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane przeważnie do klasy VI i VIz), których uprawa jest mało efektywna a najbardziej racjonalnym sposobem zagospodarowania takich terenów jest zalesienie.

Łąki i pastwiska zajmują stosunkowo małe powierzchnie i koncentrują się głównie wzdłuż cieków, w większości zaliczane są do kompleksu 2-go (użytki zielone średnie) a w klasyfikacji bonitacyjnej do klasy III i IV.

Pod względem bonitacji, jakości i przydatności rolniczej gleb, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych, gmina Płońsk należy do obszarów o średnio korzystnych warunkach do produkcji rolnej. Występuje tu przewaga gleb dobrych i średnich jakościowo.

W gminie Płońsk podobnie jak na obszarze powiatu płońskiego utrzymuje się nadmierne zakwaszenie gleb. Jest to czynnik zmniejszający efektywność stosowania większości zabiegów agrotechnicznych, a zwłaszcza nawożenia mineralnego oraz przyczynia się do ograniczenia plonów. Bez podwyższenia odczynu gleb poprzez wapnowanie, nie jest możliwe osiągnięcie wysokich wyników produkcyjnych i uzyskania plodów rolnych charakteryzują się wysoką jakością.

3.4. Stosunki wodne

Wody powierzchniowe

Gmina Płońsk położona jest w dorzeczu dolnej Wkry, która przepływa w odległości około 4 km od wschodniej granicy gminy. W układzie hydrograficznym obszaru główną rolę pełni rzeka Płonka o całkowitej długości 42,6 km i powierzchni zlewni 430,7 km². Wypływa w okolicy miejscowości Starożreby tj. poza granicą powiatu płońskiego i prawostronnie uchodzi do Wkry na 39 +200 km biegu rzeki, w pobliżu wsi Kołoząb w gminie Sochocin. Rzeka uregulowana jest na $\frac{3}{4}$ długości: uregulowany jest początkowy odcinek do km 27+370 (koryto o przekroju trapezowym, zmiennej szerokości dna i nachyleniu skarp na ogół 1:1,5) i odcinek końcowy rzeki od km 39+300. Dolina Płonki, nieznacznie wcięta w wysoczyznę, jest płaskodenna, o szerokości nieprzekraczającej 1 km (średnio 400 - 500 m) i łagodnych zboczach wysokości 8 - 10 m. Dno doliny wyścielają głównie mady i piaski rzeczne, poniżej Płońska występują piaski rzeczne tarasu plejstoceńskiego.

Warunki hydrologiczne w dorzeczu Płonki są typowe dla rzek nizinnych i charakteryzują się wezbraniem wiosennym, powstającym w wyniku topnienia śniegu oraz stosunkowo wyrównanym odpływem letnim (wezbrania letnie występują sporadycznie). Przepływ średni roczny tej rzeki charakteryzujący ogólne zasoby wodne zlewni od źródeł do przekroju wodowskazowego Strachowo (5,7 km biegu rzeki) wynosi 1,82 m³/s.

Zlewnię Płonki, w niewielkim stopniu zalesioną, charakteryzuje nieskomplikowana, stosunkowo dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna. Największymi dopływami są rzeki: Dzierżążnica, Żurawianka i dopływ spod Gniewkowa, które płyną w naturalnych, nie uregulowanych korytach o niewielkim wcięciu i z reguły urwistych brzegach. Poza tymi ciekami Płonka na całej trasie przepływu zasilana jest wodami niewielkich dopływów, w tym również rowów melioracyjnych odprowadzających wody ze zmeliorowanych kompleksów. Ponadto na terenie całej gminy dość licznie występują niewielkie zbiorniki wodne, zarówno pochodzenia naturalnego - starorzecza jak i sztuczne, głównie w wyrobiskach poeksploatacyjnych.

W zlewni rzeki Płonki jest ponad 80% powierzchni gminy Płońsk, pozostały obszar gminy położony jest w zlewni Naruszewki. Lokalny dział wodny oddzielający dorzecze Płonki od dorzecza Naruszewki przebiega w południowej części gminy Płońsk.

W zlewniach wymienionych rzek występują niewielkie, punktowe źródła zanieczyszczeń, w związku z czym o ich czystości decydują głównie zanieczyszczenia obszarowe, które ulegają dużym zmianom

sezonowym. Wynika to przede wszystkim z nierównomiernego spływu tych zanieczyszczeń z powierzchni użytków rolnych i terenów zabudowanych, kształtowanego przez aktualne warunki atmosferyczne.

W ramach monitoringu wód płynących przez teren gminy Płońsk badana jest jakość wód rzeki Płonki w jednolitej części wód powierzchniowych Płonka od Żurawianki do ujścia (kod JCWP - PLRW2000192687699) w punkcie pomiarowo-kontrolnym Drożdżyn w gm. Sochocin (kod ppk - PL01S0701_1299). Ocena jednolitej części wód w latach 2010-2012 została wykonana na podstawie projektu nowelizacji rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych i wytycznych GIOŚ do wykonania weryfikacji ocen za lata 2010 i 2011 oraz sporządzenia oceny za 2012 rok. Wykonana weryfikacja ocen za 2010 oraz 2011 rok obejmuje procedurę dziedziczenia oceny, wykonanej w oparciu o wyniki uzyskane w kolejnym roku realizacji państwowego monitoringu środowiska w zakresie wód powierzchniowych.

Stan w/w jednolitej części wód powierzchniowych oceniony został jako zły ze względu na między innymi niespełnienie dodatkowych wymagań jakościowych związanych z występowaniem w jej obrębie obszarów chronionych. Analiza jakości wód wskazuje na niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych oraz dla obszarów ochrony gatunków ryb (wody przeznaczone do bytowania ryb). Na klasyfikację końcową wpływ też miała ocena stanu ekologicznego badanej JCWP. Stan ekologiczny oceniony został jako umiarkowany.

Rzeka Płonka zanieczyszczana jest przez spływy powierzchniowe i gruntowe zanieczyszczeniami biogennymi z gruntów omych, dominujących w zagospodarowaniu zlewni oraz spływy z terenów zabudowanych zlokalizowanych w sąsiedztwie rzeki i jej dopływów. Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest zatem niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich oraz spływy powierzchniowe z terenów rolniczych obciążone dużym ładunkiem związków azotu i fosforu, często również chemicznych środków ochrony roślin. Są przyczyną eutrofizacji wód powierzchniowych i stanowią zagrożenie dla jakości płytkich wód podziemnych.

W Rozporządzeniu Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 26 lipca 2012 r. poz. 5626), określono m. innymi:

- wody wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych jako jednolite części wód powierzchniowych, w tym JCWP Płonka od Żurawianki do ujścia,
- obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego tzw. obszary OSN, z których należy ograniczyć odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód, w tym OSN Wkra, którego część stanowią obręby geodezyjne w gminie Płońsk (zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia). Są to obręby o numerach: 142009_2.0003, 142009_2.0004, 142009_2.0007, 142009_2.0019, 142009_2.0024, 142009_2.0026 - 142009_2.0028, 142009_2.0034 - 142009_2.0036 i 142009_2.0039.

Z przeprowadzonych badań jakości wód wynika, że ponad połowę powierzchni użytków rolnych na OSN Wkra charakteryzuje wysokie zagrożenie wymywaniem związków azotu z profilu glebowego do płytkich wód podziemnych i do wód powierzchniowych oraz, że w zlewni m. innymi jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Płonka od Żurawianki do ujścia występują przekroczenia średniej wartości stężenia azotanów, powyżej której występuje eutrofizacja wód (na podstawie wyników badań wód

powierzchniowych w latach 2007 – 2009). W celu poprawy jakości tych wód, dla obszaru szczególnie narażonego OSN Wkra, na okres 4 lat wprowadzony został program działań określony w Rozporządzeniu Nr 7/2013 Dyrektora RZGW w Warszawie z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych Dopływy Narwi od Orzu do Pełty, Krępianka, Niestępówka, Pniewnik i Wkra (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 31 maja 2013 r., poz. 6184 z późn. zmianami¹).

Zakresem obowiązywania Programu objęte są następujące obręby geodezyjne z gminy Płońsk: Bońki Zawady (142009_2.0003), Brody (142009_2.0004), Cieciorki (142009_2.0007), Michowo (142009_2.0019), Poświętne (142009_2.0024), Rażniewo (142009_2.0026), Siedlin (142009_2.0027), Strachowo (142009_2.0034), Strachówko (142009_2.0035), Strubiny (142009_2.0036) i Szpondowo (142009_2.0039) – w ramach JCWP Płonka od Żurawianki do ujścia oraz obręb geodezyjny Skarżyn (142009_2.0028) w ramach JCWP Dopływ ze Skarżyna. Do przewidywanych efektów wdrożenia Programu należy: poprawa w zakresie praktyk rolniczych stosowanych na OSN, zdobycie przez prowadzących działalność rolniczą na OSN umiejętności identyfikowania, przewidywania i rozwiązywania problemów, w szczególności z zakresu ochrony środowiska, występujących w obszarach gospodarowania rolniczego oraz ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na jakość wód.

Wody podziemne

Obszar gminy Płońsk charakteryzują zróżnicowane warunki hydrogeologiczne. Wody podziemne występują w utworach trzeciorzędowych (na głębokości około 150 m – 230 m - górnym poziomie mioceńskim i na głębokości poniżej 230 m - dolnym poziomie oligoceńskim) oraz w utworach czwartorzędowych. Podstawowe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę mają czwartorzędowe poziomy wodonośne:

- I poziom wód gruntowych – o niskiej wydajności, narażony na zanieczyszczenia stanowił w przeszłości źródło wody dla licznych studni kopanych;

Na terenie gminy Płońsk wyróżnić można dwa rejon o odmiennych, związanych z różną litologią (przepuszczalnością) gruntów powierzchniowych, warunkach występowania pierwszego poziomu wodonośnego:

 - rejon występowania zwierciadła pierwszego poziomu wód gruntowych o charakterze swobodnym w sypkich utworach wodonośnych;

Obejmuje obszary mokre i podmokłe ze zwierciadłem wody gruntowej stabilizującym się blisko powierzchni terenu do głębokości 1,5 m. Są to doliny rzeczne i różnego rodzaju obniżenia terenowe, które praktycznie nie nadają się do zabudowy. Rejon ten obejmuje również obszary dość suche i suche ze zwierciadłem wody gruntowej występującej na głębokości 1,5 – 2,5 m i ponad 2,5 m, które zajmują wyższe partie wysoczyzny morenowej stwarzając korzystne warunki do zabudowy.
 - rejon występowania pierwszego poziomu wód gruntowych o charakterze napiętym na głębokości poniżej 4 m pod warstwą nieprzepuszczalnych utworów spoiwych;

Obejmuje pozostały obszar gminy Płońsk. W rejonie występowania nieprzepuszczalnych gruntów spoiwych wyróżnia się rozległy obszar występowania małosobnych wód zawieszonych i zaskórnych oraz sączeń śródoglinowych, które stanowią znaczne utrudnienie w trakcie realizacji i eksploatacji obiektów budowlanych oraz wymagają wykonania robót

¹ Rozporządzenie Nr 7/2013 z dnia 8 maja 2013 r. zmienione zostało rozporządzeniem Nr 3/2014 z dnia 31 stycznia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z dn. 31 maja 2013 r. poz. 6184 i Dz. Urz. Woj. Maz. z dn. 03.02.2014 r. poz. 1051).

odwodnieniowych. Obszary praktycznie bezwodne do głębokości min. 4 m obejmują przeważnie wyższe partie wysoczyzny morenowej i stwarzają korzystne warunki dla posadowienia obiektów budowlanych ze standardowym (a nawet głębokim) podpiwniczeniem.

- II poziom wodonośny, ze względu na największe zasoby, najłatwiejszą odnawialność oraz najpłytsze, korzystne dla budowy ujęć występowanie, stanowi obecnie główne źródło zaopatrzenia ludności w wodę.

Najbardziej wydajną serię czwartorzędowych utworów wodonośnych tworzy kompleks kilkudziesięciometrowej miąższości osadów rynnowych, piaszczystych ze żwirami i poziomami gwałowymi zlodowacenia południowopolskiego. Spąg rynny mającej przebieg na kierunku północny zachód – południowy wschód, jest izolowany najstarszymi glinami zwałowymi zlodowacenia środkowopolskiego i utworami pliocenu. Serie rynnowe łączą się w stropie bez warstw izolujących z utworami piaszczystymi interglacjału mazowieckiego, gdzie występują kontakty hydrauliczne z najmłodszymi warstwami piaszczystymi w rejonie rzeki Płonki i jej tarasach.

Młodszą serią wodonośną stanowią osady piaszczyste interglacjału mazowieckiego na głębokości 20-30 m, która w niektórych miejscach łączy się częściowo z ww. kompleksem rynnowym, w innych - wody są izolowane od góry utworami słabej przepuszczalności, a ich zwierciadła są napięte. Najmłodszą użytkową serią wodonośną tworzą warstwy osadów piaszczystych między glinami zwałowymi zlodowacenia środkowopolskiego. Zasilają one studnie o głębokości do około 40 m.

W celu analizy stanu wód podziemnych, śledzenia jego zmian oraz sygnalizacji zagrożeń na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych, prowadzony jest monitoring jakości wód podziemnych.

W 2012 roku Państwowy Instytut Geologiczny w ramach monitoringu diagnostycznego wykonał badania jakości wód podziemnych łącznie w 92 punktach województwa mazowieckiego, w tym w 6 punktach badawczych zlokalizowanych w jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) Nr 48 obejmującej północno-zachodni obszar Mazowsza, w tym obszar gminy Płońsk. Wody niezadowolającej jakości występują w jednym punkcie, ujmującym wodę w południowej części JCWPd Nr 48, gdzie stwierdzono występowanie potasu w IV klasie jakości. Woda w pozostałych przebadanych punktach charakteryzowała się stężeniami wskaźników w granicach określonych dla wód zadowolającej jakości (III klasy) lub dobrej jakości (II klasy). Do wód III klasy zakwalifikowane zostały wody między innymi w punkcie badawczym zlokalizowanym na terenie miasta Płońska, gdzie ujmowana woda, podobnie jak w większości punktów objętych monitoringiem (75%), pochodziła z płytkiego poziomu wodonośnego występującego w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego.

3.5. Surowce mineralne

Obszar gminy Płońsk należy do zasobnych w surowce mineralne. Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2013 r. na terenie gminy Płońsk występuje 61 złóż surowców mineralnych:

- 48 złóż piasków i żwirów – Dalanówek bis, Dalanówek I, Dalanówek II, Dalanówek III*, Dalanówek IV, Dalanówek V, Dalanówek VI, Dalanówek VII, Dalanówek VIII*, Dalanówek IX, Dalanówek X, Dalanówek XI, Dalanówek XII, Dalanówek XIII, Dalanówek XIV, Dalanówek XV, Dalanówek XVI*, Dalanówek XVII*, Dalanówek XVIII*, Dalanówek XVIII dz.125, Dalanówek XIX*, Dalanówek XX, Dalanówek XXI, Dalanówek XXII, Lisewo, Lisewo – 4, Lisewo II, Lisewo III, Lisewo V, Lisewo VI, Michalinek, Michalinek II, Michalinek III, Michalinek III-1, Michalinek IV*, Michalinek V*, Michalinek

VI, Michalinek VIII, Michalinek IX, Michalinek X, Michalinek XI, Michalinek XII, Michalinek XII*, Michalinek XIII, Michalinek XIV, Michalinek XV, Poczernin I oraz Szerominek (* - złoża zawierające piasek ze żwirem);

- 12 złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej – Arcelin, Arcelin II, Cieciorki, Cieciorki III, Ćwiklin, Ćwiklin III, Ćwiklin IV, Ćwiklin IX, Ćwiklin VI, Ćwiklin VII, Ćwiklin VIII, Pilitowo-Nowina;
- 1 złożo surowców dla prac inżynierskich² - Siedlin.

Podstawowe dane złóż kopalin występujących na terenie gminy Płońsk³

Lp.	Nazwa złoża	Pow. złoża (ha)	Stan zagospodarowania złoża	średnia (m)		
				głębokość spągu	miąższość złoża	grubość nadkładu
Piaski i żwiry						
1.	Dalanówek bis*	2,27	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	3,60	3,60	0,00
2.	Dalanówek I	2,40	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	9,90	8,80	1,00
3.	Dalanówek II	2,38	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	8,00	7,30	7,30
4.	Dalanówek III*	0,40	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	6,40	6,40	1,35
5.	Dalanówek IV	1,93	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	7,60	3,50	1,10
6.	Dalanówek IX	1,78	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	2,90	2,90	0,00
7.	Dalanówek V	2,00	złożo eksploatowane	3,20	3,20	0,00
8.	Dalanówek VI	7,13	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	3,20	2,60	0,60
9.	Dalanówek VII	3,85	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	4,01	4,00	0,01
10.	Dalanówek VIII*	0,77	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	0,00	6,40	1,80
11.	Dalanówek X	1,88	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	5,20	4,80	0,40
12.	Dalanówek XI	1,98	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	0,00	5,60	1,20
13.	Dalanówek XII	1,78	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	0,00	5,00	0,30
14.	Dalanówek XIII	0,18	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	4,80	4,30	0,50
15.	Dalanówek XIV	2,45	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	7,40	6,90	0,50
16.	Dalanówek XIX*	4,28	złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo	6,68	6,31	0,37

² Do grupy surowców dla prac inżynierskich klasyfikowane są złoża kopalin określanych często, jako „masy ziemne do budowy”. Przeważnie są to skały o charakterze ilastopiaszczystym i gliniasto-ilaste, ale także inne np.: piaskowce i wapień niespełniające kryteriów dla kamieni łamanych i blocznych. Surowiec gliniasto-ilasty jest przeznaczony między innymi dla potrzeb hydrobudownictwa oraz do uszczelniania i rekultywacji składowisk odpadów.

³ Na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2013 r. oraz baz danych Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie: System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS, INFOGEOKARB.

17.	Dalanówek XV	0,88	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	5,80	4,00	1,80
18.	Dalanówek XVI*	1,45	złoże skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	7,50	5,13	2,40
19.	Dalanówek XVII*	1,14	złoże skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	7,90	5,60	2,30
20.	Dalanówek XVIII*	1,28	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	5,00	4,70	0,30
21.	Dalanówek XVIII dz.125	1,28	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	5,00	4,70	0,30
22.	Dalanówek XX	1,99	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	7,80	7,20	0,60
23.	Dalanówek XXI	3,86	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	8,28	7,69	0,59
24.	Dalanówek XXII	7,50	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	8,40	7,50	0,90
25.	Lisewo	23,70	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	3,70	3,10	0,60
26.	Lisewo - 4	3,96	złoże skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	9,80	9,40	0,40
27.	Lisewo II	9,18	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	b.d.	4,10	0,50
28.	Lisewo III	6,80	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	10,10	9,50	0,50
29.	Lisewo V	2,00	złoże eksploatowane	6,55	5,88	0,78
30.	Lisewo VI	6,99	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	8,30	7,80	0,50
31.	Michalinek	1,78	złoże eksploatowane	8,00	3,00	0,40
32.	Michalinek II	3,74	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	9,94	8,75	1,19
33.	Michalinek III	1,91	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	4,10	3,70	0,80
34.	Michalinek III-1	1,06	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	4,10	4,10	0,00
35.	Michalinek IV*	1,89	złoże eksploatowane	8,00	7,12	0,88
36.	Michalinek IX	0,81	złoże eksploatowane	8,60	7,10	1,50
37.	Michalinek V*	1,86	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	4,53	4,53	0,00
38.	Michalinek VI	0,89	złoże eksploatowane	7,03	5,90	1,13
39.	Michalinek VIII	14,68	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	8,20	7,90	0,30
40.	Michalinek X	1,88	złoże eksploatowane	7,80	6,14	1,66
41.	Michalinek XI	1,74	złoże eksploatowane	8,48	7,93	0,55
42.	Michalinek XII	5,89	złoże eksploatowane	9,70	9,20	0,50
43.	Michalinek XII*	0,61	złoże o zasobach	6,93	6,10	0,83

	(dz.nr 12)		rozpoznanych szczegółowo			
44.	Michalinek XIII	1,55	złoże eksploatowane	6,70	5,90	0,80
45.	Michalinek XIV	4,33	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	9,30	8,80	0,50
46.	Michalinek XV (dz.25/2)	1,10	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	8,00	6,90	1,10
47.	Poczernin I	5,95	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	6,26	6,01	0,25
48.	Szerominek	1,97	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	6,60	5,70	0,90
Surowce ilaste ceramiki budowlanej						
1.	Arcelin	5,42	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	7,90	5,00	2,80
2.	Arcelin II	1,14	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	7,70	5,70	2,00
3.	Cieciórki I	3,20	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	7,10	5,90	1,30
4.	Cieciórki III	2,94	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	6,70	5,13	1,56
5.	Ćwiklin	6,15	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	4,32	3,45	1,12
6.	Ćwiklin III	1,95	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	5,60	3,70	1,40
7.	Ćwiklin IV	0,85	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	8,70	5,10	3,70
8.	Ćwiklin IX	2,80	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	6,20	4,20	2,00
9.	Ćwiklin VI	26,10	złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	5,90	3,60	1,90
10.	Ćwiklin VII	9,04	złoże eksploatowane	5,70	4,40	1,90
11.	Ćwiklin VIII	1,05	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	3,90	2,50	1,40
12.	Pilitowo-Nowina	2,16	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	11,50	9,60	2,25
Surowce dla prac inżynierskich						
1.	Siedlin	0,66	złoże, z którego wydobyć zostało zaniechane	7,50	6,40	1,15

* - złoża zawierające piasek ze żwirem

Występujące na terenie gminy Płońsk złoża mają zróżnicowaną powierzchnię od 0,18 ha (złoże Dalanówek XIII) do 26,10 ha (złoże Ćwiklin VI), duży udział mają złoża o powierzchni do 2 ha (47 złóż), dla których koncesje na wydobyć wydaje starosta. Złoża występują pojedynczo oraz w dużych skupiskach, zwłaszcza w rejonie Dalanówka, Lisewa i Michalinka. W obrębie jedenastu złóż, w tym 10 złóż piasków i żwirów (Dalanówek V, Lisewo V, Michalinek, Michalinek IV, Michalinek VI, Michalinek IX, Michalinek X, Michalinek XI, Michalinek XII, Michalinek XIII) i złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Ćwiklin VII w 2013 roku prowadzona była eksploatacja surowców, z blisko połowy złóż (27 złóż tj. 44%) wydobyć zostało zaniechane, natomiast zagospodarowane złoża: Dalanówek XVIII, Dalanówek XIX, Lisewo II, Michalinek II, Poczernin I i Arcelin II eksploatowane są okresowo. W roku

sprawozdawczym 2013 z bilansu zasobów skreślone zostały 2 złoża piasków i żwirów: Dalanówek XVI, Dalanówek XVII oraz 1 złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej Lisewo – 4.

3.6. Energia geotermalna

Gmina Płońsk położona jest na Niżu Polskim, w okręgu geotermalnym grudziądzko-warszawskim. Okręg ten o powierzchni ok. 70 tys. km², z wodami geotermalnymi występującymi w utworach kredy, jury i triasu, o łącznych zasobach 2 766 km³ wód, zawiera energię cieplną równoważną 9 835 mln tpu⁴. Na 1 km² powierzchni przypada więc średnio 44 mln m³ wód geotermalnych i 168 000 tpu energii cieplnej.

Na analizowanym obszarze opracowanych zostało już kilka projektów wykorzystania wód geotermalnych dla celów energetycznych, natomiast jedynym dotychczas zrealizowanym projektem jest inwestycja w Mszczonowie. Istniejące na terenie gminy Płońsk głębokie wiercenia: Płońsk IG-2a (o głębokości 3 827,8 m), Płońsk IG-2 (o głębokości 2 385 m), Płońsk 9 (o głębokości 2 640,5 m), Płońsk 1 (o głębokości 2 839 m) i Płońsk 4 (o głębokości 3 040,5 m) dają podstawę do rozważań nad możliwością wykorzystania zasobów energii cieplnej przede wszystkim w ciepłownictwie komunalnym. Budowa systemów geotermalnych może być bowiem opłacalna w miejscowościach z dobrze rozwiniętym systemem ciepłowniczym, w których możliwy jest stały odbiór ciepła w dużej ilości. Dla wykorzystania energii geotermalnej do celów ciepłowniczych konieczne jest stosowanie dubletów wierceń. Przydatność istniejących otworów uzależniona jest od ich stanu technicznego oraz potencjalnych odbiorców energii. W gminie Płońsk istnieje możliwość wykorzystania dwóch dubletów wierceń. Pierwszy z nich mogą stanowić otwory Płońsk IG-2a i Płońsk – 9, natomiast drugi: Płońsk IG-2 i Płońsk – 4. Konieczne jest m.in. przeanalizowanie stanu technicznego otworów, a następnie opracowanie projektu technicznego wykorzystania wód geotermalnych i energii cieplnej rejonu.

Warunki do wykorzystania energii geotermalnej między innymi w miejscowości Płońsk określa się jako przeciętne⁵.

3.7. Warunki klimatyczne

Gmina Płońsk położona jest w regionie, który cechuje się znaczną różnorodnością stanów pogody. Ogólnie klimat na tym terenie jest stosunkowo ciepły, lato jest wczesne i dość długie, zima długa i mroźna oraz występują duże amplitudy temperatur. Warunki klimatyczne charakteryzują:

- korzystne warunki termiczne w ciągu całego roku - średnia temperatura 5°C określająca początek okresu wegetacyjnego pojawia się około 2.IV. natomiast zanika około 1.XI.;
- okres wegetacyjny, który trwa około 210 dni, rozpoczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia a kończy w ostatniej dekadzie października;
- niski średni roczny opad, utrzymujący się na poziomie około 500 mm - najniższy opad w ciągu roku notuje się zimą i na początku wiosny, natomiast najwyższy od maja do września z nasileniem w lipcu. Na okres wegetacyjny przypada 40% rocznej sumy opadu, przy czym opad wiosną jest zbliżony do sumy opadu jesiennego;
- utrzymująca się przez około 60 dni w roku pokrywa śnieżna z maksimum w styczniu i lutym.

Na analizowanym obszarze dominują wiatry z kierunków zachodnich, które średnio w roku stanowią prawie 1/4 sumy wszystkich wiatrów. Większość stanowią wiatry słabe i bardzo słabe. Średnia prędkość wiatru w ciągu roku w zależności od pory roku wynosi od 3,9 m/s do 6,4 m/s. Większą

⁴ tpu – tona paliwa umownego (węgla), jednostka energii, 1 tpu = 29 GJ.

prędkością wiatru cechują się miesiące późnojesienne, zimowe i wiosenne (od listopada do maja). Latem wzrasta udział wiatrów północno-zachodnich, natomiast zimą południowo-zachodnich. Znaczny udział we wszystkich obserwacjach anemometrycznych mają cisy atmosferyczne, w których prędkość wiatru wynosi poniżej 1,5 m/s i które najczęściej obserwowane są w miesiącach letnich oraz jesienią. Znacznie więcej cisz atmosferycznych obserwuje się po zawietrznej stronie kompleksów leśnych - głównie po stronie wschodniej i północno-wschodniej. Poza wzrostem częstości występowania cisz drzewostan wpływa na ograniczenie siły wiatru oraz jest głównym elementem przyczyniającym się do łagodzenia dobowych ekstremów temperatury.

W obrębie terenów zalesionych zróżnicowanie warunków mikroklimatycznych zależne jest od składu gatunkowego drzewostanu, wieku drzew i ich zwartości. W związku z obecnością bakteriobójczych olejków eterycznych powietrze leśne ma częściowo zmieniony skład chemiczny.

Na obszarze gminy Płońsk jest znaczna powierzchnia terenów o niekorzystnych warunkach termicznych. Należą do nich obszary dolin, w tym dolina rzeki Płonki oraz bezodpływowe obniżenia. Tereny te stanowią miejsca akumulacji i zalegania chłodnego powietrza tzn. występowania zjawiska inwersji powietrza, gdzie częściej występują i dłużej utrzymują się poranne mgły oraz gromadzą się zanieczyszczenia. Na tych terenach w cieplej porze roku parowanie wód przypowierzchniowych jest szczególnie duże, a tym samym wysoka wilgotność powietrza, natomiast w okresie zimowym często występują przymrozki. Korzystne warunki termiczne związane są z obszarami wyniesień i terenów płaskich o głębszym zaleganiu wód gruntowych. Są to tereny zalesione i zadrzewione oraz tereny otwarte, na których warunki mikroklimatyczne kształtuje znaczna siła wiatru i duże amplitudy temperatur. Charakteryzują się niedoborem wilgoci i dużą dobową amplitudą temperaturą powietrza w warstwie przygruntowej.

Lokalne warunki klimatyczne zależne są również od sposobu i intensywności zabudowy terenu oraz stopnia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Przy obecnym zagospodarowaniu gminy Płońsk tło zanieczyszczeń kształtują głównie: lokalne kotłownie i paleniska domowe, emisja niezorganizowana z podłoża zwłaszcza w okresie prac polowych i wydobywania surowców oraz środki transportu, które emitują do powietrza wiele niebezpiecznych substancji. Zanieczyszczenia emitowane przez zakłady przemysłowe zlokalizowane w dzielnicy przemysłowej miasta Płońska, wynoszone przez przeważające na tym terenie wiatry z sektora zachodniego, mają wpływ na stan higieny atmosfery wschodniej części gminy Płońsk, gdzie ponadto zlokalizowane są istotne w skali analizowanego obszaru źródła emisji zanieczyszczeń (miejska oczyszczalnia ścieków i Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poświętnem, komunalne składowisko odpadów w Dalanówku).

3.8. Szata roślinna

Na koniec 2013 roku lasy i grunty leśne zajmowały na obszarze gminy Płońsk 679,05 ha. Wskaźnik lesistości gminy wyniósł 5,3% i był on niższy zarówno od wskaźnika lesistości dla powiatu płońskiego – 13,6% jak i województwa mazowieckiego – 23,0%. Lasy występujące w formie niewielkich płatów, rozrzuconych wśród pól, grupują się zwłaszcza w południowej i zachodniej części gminy. Większe zwarte kompleksy lasów występują w rejonie wsi: Bogusławice, Woźniki, Krępicza, Szerominek i Skarżyn. Część północna gminy Płońsk o płasko równinnej rzeźbie terenu i niewielkich deniwelacjach stanowi obszar praktycznie bezleśny. Znaczne rozdrobnienie i rozproszenie kompleksów leśnych nie

⁵ <http://www.mae.com.pl/odnawialne-zrodla-energii-energia-geotermalna.html>; e-czytelnia.abrys.pl/?mod=tekst&id=11053 (Zeszyt specjalny - Numer 3/2010, 1/2010 - Zasoby energii odnawialnej na Mazowszu - Włodzimierz Pomierny).

sprzyja prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, ułatwia natomiast żywiolową penetrację oraz postępującą dewastację runa i podszytu.

W strukturze władania dominują lasy publiczne (349,35 ha). Stanowią one własność Skarbu Państwa i są w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Płońsk. Lasy prywatne odznaczają się kompleksami małymi powierzchniowo i zajmują 329,70 ha, co stanowi około 48,6% powierzchni leśnej gminy Płońsk. Obejmują rozdrobnione zalesienia, występują wyspowo na całym obszarze gminy, często porastają siedliska porolne i pełnią rolę zadrzewień śródpolnych.

Zarówno lasy państwowe, jak i prywatne mają drzewostan pochodzący ze sztucznych nasadzeń i odnowień. W skład monokultur, utworzonych w znacznym stopniu przez zalesienie gruntów porolnych, wchodzi przede wszystkim nasadzenia sosny. Z pozostałych gatunków występuje brzoza i osika, ale ich udział jest znacznie mniejszy. Drzewostan pochodzący z naturalnego odnowienia występuje przede wszystkim na siedliskach podmokłych (olcha), a na innych siedliskach głównie jako przedplon (brzoza) lub domieszka w starszych monokulturach (brzoza, dąb, grab). Dominują lasy młode w wieku do 60 lat, drzewostany starsze spotyka się głównie w lasach łęgowych oraz w kompleksach leśnych w rejonie wsi Skarżyn i Koziminy.

Mimo, iż udział lasów wilgotnych, w powierzchni leśnej gminy Płońsk jest niewielki, lasy te odgrywają ważną rolę jako ostoje zwierzyny w ciągach dolinowych powiązań faunistycznych oraz stanowią cenny składnik krajobrazu. Stanowią na analizowanym obszarze zbiorowiska o najwyższym stopniu naturalności, zwłaszcza w odniesieniu do składu drzewostanów. Pełnią funkcję wodochronną poprzez regulację spływów powierzchniowych wód i ich retencjonowanie. Cechują je: podmokłe podłoże, niekorzystne warunki mikroklimatyczne oraz niska odporność roślinności i podłoża. Tworzą one niewielkie kompleksy, zwłaszcza w rejonie wsi: Bogusławice, Skarżyn i Kluczewo.

Na terenie gminy Płońsk dużym znaczeniem biocenotycznym i znacznymi walorami krajobrazowymi cechują się również użytki zielone występujące głównie w dolinie rzeki Płonki i jej dopływów. Zbiorowiska te sprzyjają zachowaniu bioróżnorodności oraz pełnią funkcje wodo- i glebochronne, hydrologiczne i klimatyczne. Największe ich kompleksy (ponad 20% użytków rolnych) występują w rejonie wsi Kluczewo, Szerominek i Woźniki.

Uzupełnieniem osnowy ekologicznej w gminie są śródleśne oczka wodne, pokopalniane nieużytki, zadrzewienia przydrożne towarzyszące ciągom komunikacyjnym, śródpolne kępy zadrzewień i zakrzewień, często porastające tereny nie użytkowane rolniczo oraz zieleń parkowa i jej pozostałości w miejscowościach: Bogusławice, Cholewy, Ćwiklin, Dalanówek, Ilinek, Jeżewo, Koziminy Nowe, Skarżyn, Strachówko, Szpondowo, Woźniki oraz Ćwiklinek i Szerominek. Cenne skupisko drzew pomnikowych stanowi zabytkowy park w Poświętnem zlokalizowany w granicach miasta Płońsk. Obszary te odznaczają się szczególnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi i stanowią ważne urozmaicenie środowiska przyrodniczego.

3.9. Przyrodnicze obszary i obiekty chronione

Na terenie gminy Płońsk znajdują się obszary i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody. Są to: tereny cenne ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, należące do Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, 2 skupiska pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej objęte ochroną w postaci użytków ekologicznych, obszar Natura 2000 oraz liczne pomniki przyrody.

- **Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu**

Atrakcyjna przyrodniczo i krajobrazowo jest w szczególności południowo-wschodnia część gminy Płońsk. Znajduje się tu fragment Krysko- Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który zajmuje 819,3 ha, co stanowi około 6,4% powierzchni gminy. W całości w obszarze położona jest wieś Krępicza, natomiast w części: Michalinek, Strubiny i Lisewo (odpowiednio 16,7%, 22,4% i 53,1% powierzchni obrębu geodezyjnego).

Zasady gospodarowania na tym obszarze, w szczególności dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych ekosystemów lądowych i ekosystemów wodnych, reguluje rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 22 z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91 z 2005 r. poz. 2454) z późniejszymi zmianami:

- rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 57 z dnia 5 października 2007 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 203 z 2007 r. poz. 5748);
- Uchwała nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r. zmieniająca niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 2486);
- Uchwała nr 124/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 czerwca 2013 r. zmieniająca niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 7454).

Realizacja celu ochrony na obszarze chronionego krajobrazu oparta jest na respektowaniu zakazów, nakazów i szeregu ograniczeń, służących zachowaniu istniejących zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz ograniczeniu zainwestowania do form najmniej ingerujących w środowisko.

- **Użytki ekologiczne**

Na terenie gminy Płońsk za podlegające ochronie uznane zostały 2 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 1,15 ha, co stanowi niespełna 0,1% powierzchni gminy Płońsk. Są to śródleśne bagna - obszary podmokłe i niedostępne, stanowiące lokalną ostoję zwierzyny zapewniającą schronienie, lęgowiska (dla ptactwa) oraz pożywienie. Brak możliwości ich gospodarczego wykorzystania sprawił, że zachowane zostały w stanie zbliżonym do naturalnego co podnosi znacząco ich walory przyrodnicze i krajobrazowe. Znajdują się w Leśnictwie Nacpolsk, na gruntach wsi Bogusławice (bagno o powierzchni 0,46 ha) i Woźniki (bagno o powierzchni 0,69 ha).

Użytki ekologiczne w gminie Płońsk

Położenie		Powierzchnia z aktu powołującego użytek ekologiczny ⁶ (ha)	Oddział/ pododdział	Powierzchnia wg ewidencji gruntów (ha)	Numer działki ewidencyjnej
Wieś	Leśnictwo				
Bogusławice	Nacpolsk	0,46	259k	0,42 ⁷	259
Woźniki		0,69	258i	0,69	258

Opracowano na podstawie Programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Płońsk

⁶ Rozporządzenie Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych poprzedzone było Rozporządzeniem Nr 221 Wojewody Mazowieckiego z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych na terenie województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 162 poz. 2403).

⁷ Różnica powierzchni z aktu powołującego użytek ekologiczny i uwzględnionej w Programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Płońsk wynika z przeprowadzonej korekty powierzchni ewidencyjnej.

Zasady gospodarowania na tych obszarach reguluje Rozporządzenie Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 175 poz. 5572) z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lipca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 138 poz. 3651).

- **obszar Natura 2000**

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054 o powierzchni 1,09 ha i długości 1,0 km obejmuje 730 m fragment drogi powiatowej relacji Szpondowo - Strachowo - Poczernin z poboczami między miejscowościami Szpondowo i Dalanówek. Wzdłuż poboczy drogi stanowiącej oś chronionego obszaru rosną 94 wierzby, z których w 36 znaleziono ślady obecności pachnicy dębowej - bezkręgowca wymienionego w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to gatunek związany z próchnowiskami w dziuplach drzew, gdzie larwy odżywiają się murszem wypełniającym dziuple. W wyniku niewłaściwej pielęgnacji przydrożnych drzew obserwowane jest stopniowe pogarszanie się siedliska dla pachnicy. Ponadto brak nowych nasadzeń w miejscach, w których nastąpił ubytek starych drzew, prowadzi do fragmentacji siedliska i zmniejszania się ogólnej liczby drzew w alei.

Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 jest głównym celem opracowywanego obecnie projektu planu zadań ochronnych – dokumentu, który tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych, dokonano oceny stanu zachowania pachnicy dębowej oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia. Analiza obowiązujących dokumentów planistycznych nie wykazała konieczności formułowania wskazań do wprowadzania zmiany ich zapisów.

- **Pomniki przyrody**

Na terenie gminy Płońsk jest 17 pomników przyrody, którymi są okazałych rozmiarów drzewa, grupy drzew oraz gład narzutowy. Szczególnym celem ich ochrony jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, kulturowych i historycznych poprzez ich ochronę w granicach lokalizacji.

Pomniki przyrody w gminie Płońsk

Lp.	Położenie		Objekt poddany ochronie	Nazwa gatunkowa	Obwód (cm)	Wys. (m)
	Wieś/ Leśnictwo	Numer ew. działki/ oddział				
Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 z 2008 roku poz. 5338):						
1.	Dalanówek	149/4	drzewo	Sosna zwyczajna	205	17
Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 41 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 152 z 2008 roku poz. 5339):						

2.		54 i 130	drzewo	Dąb szypułkowy	380	23
3.		54 i 130	drzewo	Dąb szypułkowy	380	20
4.	Bogusławice	54 i 130	grupa drzew	Buk pospolity (odmiana purpurowa)	250	22
				Dąb szypułkowy	430	
				Dąb czerwony	295	
5.	Brody	na granicy dz. nr ew. 125/1 i 98 przy drodze Płońsk - Krysk	głaz narzutowy		940	1,5
6.	Dalanówek	55/3 i 55/4	drzewo	Kasztanowiec biały	323	22
7.	Dalanówek	55/3 i 55/4	grupa drzew	Klon pospolity (7 szt.)	219; 259; 217; 250; 190; 176; 228	17-18
8.	Kluczewo	114, teren prywatny	drzewo	Brzoza brodawkowata	290	20
9.	Koziminy	246/14, przy drodze do wsi Koziminy Nowe	drzewo	Klon pospolity	247	21
10.	Skarżyn	wzdłuż drogi biegnącej od szosy Płońsk-Nacpolsk do wsi Skarżyn	grupa drzew	Lipa drobnolistna (135 sztuk/ aleja)	94-254	17
11.	Strachówko	17/13 i 17/15, teren parku	drzewo	Dąb szypułkowy	302	22
12.	Szeromin	16, teren prywatny	drzewo	Dąb szypułkowy	310	20
13.	Szerominek	135	drzewo	Dąb szypułkowy	493	20
14.	Szpondowo	289, teren parku podworskiego	drzewo	Dąb czerwony	384	20
15.	Szpondowo	289, teren parku podworskiego	grupa drzew	Klon srebrzysty (3 sztuki)	260; 310; 360	18; 20; 20
16.	Szymaki	82, teren prywatny	grupa drzew	Kasztanowiec biały (2 sztuki)	300; 240	18
17.	Nadleśnictwo Płońsk, Leśnictwo Żurawin	oddział 249	grupa drzew	Dąb szypułkowy (2 sztuki)	366; 390	23; 25

Wszystkie pomniki przyrody mają dużą wartość przyrodniczą oraz są znaczącymi elementami krajobrazu.

4. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Powierzchnia użytków rolnych w gminie Płońsk wynosi 10 406 ha, co stanowi 81,7% ogólnej powierzchni. Gmina odznacza się wyższym udziałem użytków rolnych niż średnio w powiecie płońskim - ok. 67% oraz stosunkowo niskim udziałem gruntów pod lasami i zadrzewieniami – 5,3% (powiat -

- 13,6%). Struktura użytkowania gruntów wskazuje na dominującą rolę produkcji rolnej w strukturze gospodarczej gminy. Wykorzystanie gruntów na cele rolnicze jest mało zróżnicowane przestrzennie. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gruntów poszczególnych obrębów geodezyjnych wynosi od ok. 70% we wsi Krępicza do ok. 95,0 % we wsi Ćwiklin, Michowo i Młyńsk. Wynika to głównie z rozmieszczenia lasów i terenów zadrzewionych.

Struktura użytków rolnych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia ha	Struktura % gmina
– grunty orne	8747	84,1
– sady	120	1,1
– łąki	996	9,6
– pastwiska	543	5,2
Użytki rolne razem	10 406	100,0

Dane GUS, 2005r.

W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne – ok. 84%. W poszczególnych sołectwach udział gruntów ornych jest mało zróżnicowany od ok. 72% (Kluczewo) do ok. 98% (Dalanówko) i zależy głównie od ilości trwałych użytków zielonych.

W gm. Płońsk udział trwałych użytków zielonych w powierzchni użytków rolnych jest niski i wynosi ok. 14,8% (średnio w powiecie płońskim ok. 15,5%) i jest zróżnicowany w układzie przestrzennym od 0,0 % we wsi Michalinek do ok. 25 % we wsi Kluczewo. Większe kompleksy łąk i pastwisk (ponad 20% użytków rolnych) występuje w rejonach wsi: Kluczewo, Szerominek i Woźniki, natomiast najmniejsze (poniżej 1%) we wsi Michalinek i Ćwiklin.

Udział sadów w strukturze użytków rolnych jest stosunkowo niski 1,1% (wobec 2,2% średnio w powiecie). Są to głównie sady przydomowe nie mające większego znaczenia w towarowej produkcji sadowniczej.

Zintegrowany wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej obliczony przez IUNG Puławy wynosi dla gminy Płońsk 65,2 punktów (w skali 100-punktowej), wobec wskaźnika najwyższego w powiecie płońskim 73,7 pkt. – gm. Naruszewo i najniższego 49,0 pkt. – gm. Sochocin.

Miernikiem przydatności rolniczej gruntów jest również klasyfikacja bonitacyjna. Strukturę jakości gleb wg klas bonitacyjnych przedstawia poniższe zestawienie:

Grunty orne		Użytki zielone	
Klasy bonitacyjne	Struktura%	Klasy bonitacyjne	Struktura %
I	-	I	0,1
II	0,6	II	0,1
IIIa	8,5		
IIIb	17,2	III	9,5
IVa	24,6		
IVb	18,3	IV	53,8
V	23,8	V	29,6
VI, VIz	6,8	VI	6,9

Gmina Płońsk charakteryzuje się glebami średnimi jakościowo. Grunty orne o najwyższych w skali gminy wartościach użytkowych zaliczane do klas II-III zajmują ok. 26% (powiat – ok.22%) ogółu gruntów orných. Skupiska takich gleb występują głównie w sołectwach: Ćwiklin (58%), Michowo (79%), Poświętne (71%) i Siedlin (56%). Są to gleby najbardziej przydatne pod uprawy roślin o wysokich wymaganiach pokarmowych i stanowiące podstawową bazę do intensyfikacji produkcji rolnej o kierunku pszenno-buraczanym.

Gleby zaliczane do kl. IVa i IVb zajmują ok. 43% (powiat – ok. 45%) gruntów orných i rozmieszczone są na obszarze całej gminy. Stanowią średnio korzystne warunki dla produkcji rolnej i wymagają dość intensywnych zabiegów dla uzyskania wysokich plonów.

Grunty orne słabe jakościowo kl. V-VI zajmują ok. 31% powierzchni gruntów orných, tworzą niewielkie izolowane płyty, a większe ich skupiska występują w rejonach wsi: Koziminy Nowe, Koziminy Stachowe, Koziminy Stare, Krępicza, Lisewo, Michalinek, Skrzyńki, Słoszewo, Woźniki i Młyńsk.

Struktura użytków zielonych wg klas bonitacyjnych odznacza się przewagą łąk i pastwisk dobrych i średnich jakościowo- ok. 64% to kl. III-IV.

Skupiska użytków zielonych słabych jakościowo (kl.V-VI ponad 60%) występuje w rejonach wsi Ilino, Koziminy Stare, Michowo i Pruszyń,

Pod względem jakości tereny użytkowane rolniczo są mało zróżnicowane przestrzennie. Najkorzystniejsze warunki dla rozwoju produkcji rolnej występują w rejonie wsi: Ćwiklin, Poświętne, Michowo i Siedlin. Tereny o dobrych warunkach to północno-zachodnia, północna (Arcelin, Szeromin, Szerominek, Ćwiklin, Ćwiklinek, Szymaki, Szpondowo) i środkowa części gminy (Siedlin, Pilitowo, Brody, Strachówko, Dalanówek). Gleby słabe jakościowo kl. V-VI występują w postaci wyspowej, a większe ich arealy skupione są we wschodniej i południowo-wschodniej części gminy.

Grunty rolne podlegające ochronie przed zmianą rolniczego użytkowania na cele nierolnicze zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późn. zmianami) obejmują gleby zaliczane do I-III klasy bonitacyjnej.

Dominującą formą własności jest sektor gospodarki indywidualnej, do której należy ok. 90 % powierzchni użytków rolnych w gminie.

Według danych spisu rolnego z 2010r. na obszarze gminy było 1120 indywidualnych gospodarstw rolnych, w tym 906 o powierzchni powyżej 1 ha. Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa wynosiła w gminie 7,77 ha (w tym 6,94 ha użytków rolnych) i była niższa w porównaniu do średniej w powiecie płońskim – 9,65 ha, w tym 8,55 ha użytków rolnych.

Strukturę obszarową indywidualnych gospodarstw rolnych w gm. Płońsk wg danych spisu rolnego 2010 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Grupy obszarowe gospodarstw	Liczba gospodarstw	Struktura %
Do 1 ha	214	19,1
1-5 ha	419	37,4
5-10 ha	239	21,3
10-15 ha	126	11,3
15 i więcej ha	122	10,9
Razem	1120	100,0

Powyższe dane wskazują, że na obszarze gminy przeważają gospodarstwa średnie i małe w grupach obszarowych do 10ha, które stanowią ok. 78% ogółu gospodarstw (powiat ok. 51%).

W porównaniu do danych spisu powszechnego 1996 r. na terenie gminy liczba indywidualnych gospodarstw (o pow. powyżej 1 ha) zmniejszyła się z 1024 w 1996 r. do 906 w 2010 r.. Zmiany w strukturze obszarowej gospodarstw indywidualnych przedstawia poniższe zestawienie:

Grupy obszarowe gospodarstw	1996r.		2002r.		2010r.	
	Liczba gospodarstw	Struktura %	Liczba gospodarstw	Struktura %	Liczba gospodarstw	Struktura%
1 -5ha	366	35,7	490	46,0	419	46,2
5 -10 ha	390	38,1	310	29,1	239	26,4
10-15 ha	169	16,5	142	13,3	126	13,9
15 ha i więcej	99	9,7	124	11,6	122	13,5
Razem	1024	100,0	757	100,0	906	100,0

Opracowano na podstawie danych Spisów Rolnych 1996, 2002, 2010.

Powyższe dane wskazują na wzrost udziału gospodarstw małych obszarowo o powierzchni 1-5 ha z ok. 36% w 1996r. do ok. 46% w 2010 r. oraz wzrostu udziału gospodarstw w grupach obszarowych 15 ha i więcej. Obserwacje wskazują, że następuje koncentracja obszaru gruntów w obrębie gospodarstw większych, towarowych, produkujących duże ilości produktu na rynek. Jednak proces ten jest dość wolny, czego przyczyną jest brak alternatywnych rozwiązań socjalnych dla rolników i ich rodzin, którzy zdecydują się na zbycie swoich gospodarstw.

Na terenie gm. Płońsk w produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż, które zajmują ok. 62% powierzchni zasiewów (wg spisu rolnego 2010r.) W grupie roślin zbożowych przeważała uprawa zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Pod uprawę ziemniaków przeznaczono tylko ok. 4,1% pow. zasiewów (ok. 250 ha). Znaczącą pozycję w produkcji roślinnej zajmują uprawy warzyw i ziół (ok. 2 - 4% struktury zasiewów), które występują w prawie połowie gospodarstw indywidualnych.

W produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła i trzody chlewnej. Stan pogłowia zwierząt gospodarskich wg spisu rolnego 2010r przedstawiał się następująco:

- bydło ogółem – 2,8 tys. szt., w tym krowy – 1,1 tys. szt.
- trzoda chlewna – 2,2 tys. szt.

Obsada zwierząt na 100 ha użytków rolnych wynosiła: bydło – 37,1 szt. (powiat płoński - 56,0 szt.), trzoda chlewna – 28,8 szt. (powiat – 62,7 szt.). Według danych spisu rolnego chów zwierząt gospodarskich prowadziło ok. 41 % ogółu indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie (powiat płoński – ok.48% gospodarstw). Wielkości te wskazują, że w produkcji zwierzęca nie ma istotnego znaczenia w produkcji rolnej gospodarstw.

Struktura upraw jak i specjalizacja gospodarstw wskazują na rozwój rolnictwa typu podmiejskiego z dominacją produkcji roślinnej (sadownictwo, warzywnictwo, uprawy ziół, ziemniaka). Jest to wynik dostosowania kierunków produkcji do istniejących uwarunkowań – warunki przyrodniczo-glebowe, powiązania z rynkiem zbytu (głównie aglomeracja warszawska), zasoby siły roboczej i warunki ekonomiczne.

Zaopatrzenie w środki do produkcji rolnej (nawozy, pasze, środki ochrony roślin) prowadzą prywatne podmioty gospodarcze. Skup surowców rolniczych prowadzony jest głównie przez zakłady przetwórcze. Mleko skupują mleczarnie: w Płońsku z siedzibą w Skarżynie, Raciążu, i Mławie, głównie bezpośrednio z gospodarstw rolnych. Żywiec wieprzowy i wołowy zbywany jest przez rolników

w lokalnych punktach skupu przy prywatnych ubojniach (m.in. Głinojeck) oraz kupowany jest przez agencje pośredniczące w dostawie żywca do Zakładów Mięsnych w Warszawie i Płocku.

Obsługę weterynaryjną dla obszaru całej gminy pełnią zakłady prywatne zlokalizowane w miejscowości Siedlin i Ilino oraz na terenie miasta Płońsk.

Głównym ośrodkiem skupiającym usługi dla rolnictwa jest miasto Płońsk. W zakresie zbytu produktów rolnych rolnicy korzystają z usług (giełdy towarowe, hurtownie, punkty skupu) zlokalizowanych w obrębie aglomeracji warszawskiej.

Na terenie gminy nie występują przeszkody w zakresie organizacji punktów obrotu produktami rolniczymi, jak i punktów zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej.

Tereny leśne

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy wynosi 679,05 ha (wg GUS, 2013). Wskaźnik lesistości wynosi 5,3% i jest znacznie niższy od wskaźnika dla powiatu płońskiego (13,6 %) jak i województwa mazowieckiego (23%). Tereny leśne występują w formie niewielkich płątów rozmieszczonych wśród pól uprawnych. Większe kompleksy leśne występują w południowej i wschodniej części gminy, gdzie udział lasów w powierzchni wsi przekracza 8 % tj. rejon wsi: Kręcica, Bogusławice, Skarżyn, Woźniki, Koziminy Stare, Szerominek, Strubiny, Cieciorki. Lasy prywatne stanowią stosunkowo małe kompleksy leśne (przeciętna działka jest wąska o powierzchni ok. 0,5ha).

W strukturze władania lasy państwowe zajmują ok. 51,4 % ogólnej powierzchni leśnej gminy. Zarządzane są przez Nadleśnictwo Płońsk (RDLP w Warszawie).

Stan sanitarny lasów na terenie gminy ogólnie jest zadowalający, jednak lasy państwowe znajdują się obecnie w lepszym stanie niż lasy niepaństwowe.

5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na dziedzictwo kulturowe gminy Płońsk składają się:

- obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską (zabytki architektury i budownictwa, założenia zieleni),
 - zabytki sztuki ludowej i zabytki ruchome,
 - zabytki sztuki sepulkralnej (cmentarze),
 - stanowiska archeologiczne.
- Ochroną konserwatorską objęte są:

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

Miejscowość	Funkcja	Czas powstania	Nr rej.
Bogusławice	zespół dworski: dwór, park, spichlerz mur.	ok. 1880 r.	189-A z dnia 01.06.1980
Ćwiklin	park dworski krajobrazowy	XIX/XX w.	210-A z dnia 30.08.1980
Dalanówek	zespół dworski: dwór, park, warstwa kulturowa	XIX w.	278-A z dnia 05.05.1994
Ilinek	park dworski krajobrazowy	XIX/XX w.	190-A z dnia 01.06.1980

Jeżewo	zespół dworski: dwór murowany, park krajobrazowy	XIX w.	211-A z dnia 30.08.1980
Koziminy Nowe	zespół dworski: dwór, park, warstwa kulturowa, zabudowania gospodarcze	ok. 1900 r.	316-A z dnia 03.06.1997
Skarżyn	zespół dworski: dwór, park, warstwa kulturowa	2 dek. XX w.	245-A z dnia 15.10.1981
Strachówko	zespół dworski: dwór, park, aleja dojazdowa, system wodny, nadrzeczne łęgi	1 poł. XIX w.	213-A z dnia 30.08.1980
Szpondowo	park dworski krajobrazowy	XIX/XX w.	191-A z dnia 01.06.1980

Parki zabytkowe

Miejscowość	Rodzaj parku	Okres powstania	Nr rej. zabytków
Bogusławice	dworski	XIX w.	225/180
Cholewy	zieleń zorganizowana przy dworku zarządcy folwarku	niewiadomy	-
Ćwiklin	dworski	XIX/XX w.	253/80
Dalanówek	dworski - krajobrazowy	XIX/XX w.	362/94
Ilinek	dworski	XIX/XX w.	226/80
Jeżewo	dworski - krajobrazowy	XIX w.	254/80
Koziminy Nowe	dworski	pocz. XX w.	403/97
Skarżyn	dworski	pocz. XX w.	-
Strachówko	dworski	XIX w.	256/80
Szpondowo	dworski - krajobrazowy	XIX/XX w.	227/80
Woźniki	dworski - krajobrazowy	XIX w.	-
Ćwiklinek	dworski - pozostałości	?	-
Szerominek	dworski - pozostałości	?	-

Kaplice i kościoły

Miejscowość	Wyznanie	Nr rej	Czas powstania
Lisewo (kaplica)	rzym-kat.	-	pocz. XX w.

Cmentarze

Na terenie gminy znajduje się nowy, uruchomiony w 2001 roku cmentarz komunalny w Szerominku.

Wykaz obiektów zabytkowych na terenie gminy:

1. Arcelin –
 - Figura przydrożna – granit / żelazo, pocz. XX w.
 - Figura przydrożna – granit / żelazo, k. XIX w.
 - Krzyż przydrożny – drewn. k. XIX w.
 - Kapliczka przydrożna – mur. k. XIX w.
2. Bogusławice –
 - Zespół dworski:
 - dwór mur. 4 ćw. XIX w.
 - park – k. XIX w.
3. Cholewy –
 - Zespół dworski:
 - dworek
 - park – XIX w.
 - Bud. mieszkalny nr 14 – mur. 1927r.
 - Bud. mieszkalny nr 28 – drewn. ok. 1925r.
4. Ćwiklin –
 - Zespół dworski:
 - dwór drewn. k. XIX w.
 - park – k. XIX w.
 - obora mur. pocz. XX w.
 - obora mur. pocz. XX w.
 - Bud. mieszkalny nr 19 – drewn. ok. 1930r.
 - Bud. mieszkalny nr 20 – drewn. ok. 1925r.
 - Bud. mieszkalny nr 24 – drewn. ok. 1925r.
 - Bud. mieszkalny nr 26 – drewn. 1929r.
 - Bud. mieszkalny nr 27 – mur. ok. 1925r.
5. Dalanówek –
 - Zespół dworski:
 - dwór mur. ok. 1910r.
 - park – k. XIX w.
6. Ilinek –
 - Park dworski XIX / XX w.
7. Jeżewo –
 - Zespół dworski:
 - dwór mur. 2 ćw. XIX w.
 - park – poł. XIX w.
8. Koziminy Nowe –
 - Zespół dworski:
 - dwór drewn. pocz. XX w.
 - park – pocz. XX w.
 - bud. gospodarczy, 1 ćw. XX w.
 - piwnica, 1 ćw. XX w.
 - Bud. mieszkalny nr 2 – drewn. ok. 1920r.

- Bud. mieszkalny nr 4 – mur. ok.1925r.
Bud. mieszkalny nr 5 – drewn. ok. 1920r.
9. Koziminy Stare –
Zagroda nr 21:
– bud. mieszkalny, ok. 1930r.
– bud. gospodarczy, ok. 1933r.
10. Krępica –
Bud. mieszkalny nr 6 – drewn. ok. 1925r.
Bud. mieszkalny nr 14 – drewn. ok.1920r.
Bud. mieszkalny nr 23 – mur. pocz. XX w.
11. Lisewo –
Kaplica Mariawitów, mur. pocz. XX w.
12. Poczernin –
Bud. mieszkalny nr 26 – drewn. 4 ćw. XIX w.
Bud. mieszkalny nr 24 – mur. ok.1930r.
Zagroda nr 29:
– bud. mieszkalny, mur. ok. 1920r.
– bud. gospodarczy, mur. ok. 1920r.
13. Skarżyn –
Zespół dworski:
– dwór mur. 2 dek. XX w.
– park – k. XIX w.
– rządówka, mur. pocz. XX w.
14. Słoszewo –
Bud. mieszkalny nr 6 – drewn. ok. 1925r.
Bud. mieszkalny nr 14 – drewn. ok.1920r.
Bud. mieszkalny nr 17 – drewn. ok. 1920r.
Bud. mieszkalny nr 21 – drewn. ok. 1920r.
15. Strachowo –
Bud. mieszkalny nr 30 – drewn. ok.1925r.
Zagroda nr 31:
– bud. mieszkalny, drewn. pocz. XX w.
– bud. gospodarczy, glinob. pocz. XX w.
16. Strachówko –
Zespół dworski:
– dwór mur. 2 poł. XIX w.
– Park, aleja dojazdowa, system wodny – k. XIX w.
17. Szpondowo –
Zespół dworski:
– dwór drewn. / mur. ok. 1900r.
– park – pocz. XX w.

18. Szymaki –

Bud. mieszkalny nr 8 – drewn. ok.1925r.

Bud. mieszkalny nr 25 – drewn. ok. 1920r.

Obora – mur. ok. 1920r.

19. Woźniki –

Park dworski – k. XIX w.

Stanowiska archeologiczne

Miejscowość	Nr stanowiska	Nr obszaru	Typ stanowiska	Chronologia
Kolonia Szeromin	1/3	48/60	osada ?	średniowiecze
Strachówko	1/4	48/60	osada	okres rzymski
Michowo	1/5	48/60	osada	średniowiecze
Michowo	5a	48/60	osada	starożytność
Michowo	5b	48/60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze, średniowiecze
Strachówko	4a	48/60	osada	wczesne średniowiecze
Szpondowo	9	48/61	osada	okres rzymski
Strachówko	10	48/61	osada	okres rzymski
Drożdżyn	11	48/61	osada	średniowiecze
Strachowo	12	48/61	osada	okres rzymski
Drożdżyn	13	48/61	osada	okres rzymski
Skarżyn	1/1	49-60	osada	średniowiecze
Bońki	1/2	49-60	osada ?	średniowiecze
Skarżyn	2/3	49-60	osada	średniowiecze
Szymaki	4/19	47-60	cmentarzysko ?	okres rzymski
Szymaki	4/19	47-60	punkt osadniczy	wczesne średn., średn.
Ćwiklinek	4/14	47-60	osada	średniowiecze
Słoszewo Kolonia	1/10	47-60	punkt osadniczy	średniowiecze
Słoszewo Kolonia	1/10	47-60	śląd osadnictwa	epoka brązu
Szymaki	1/5	47-60	osada	średniowiecze
Ćwiklinek	¾	47-60	śląd osadnictwa	średniowiecze

Ćwiklin	½	47-60	śląd osadnictwa	średn., nowożytność
Ćwiklin	2/3	47-60	osada	średn., nowożytność
Arcelin	1/1	47-60	śląd osadnictwa	nowożytność

Stanowiska archeologiczne bez lokalizacji

Miejscowość	Funkcja	Chronologia
Szeromin	znalezisko luźne, topór z rogu	neolit
Szeromin	grób skrzynkowy	neolit
Kluczewo	skarb	wczesna epoka żelaza
Kluczewo	skarb	okres lateński
Szpondowo	cmentarzysko	okres lateński
Szpondowo	cmentarzysko	wczesne średniowiecze
Ilino	Znalezisko luźne, łańcuch srebrny	wczesne średniowiecze
Koziminy Nowe	cmentarzysko	wczesne średniowiecze

oraz stanowiska archeologiczne bez numeracji, zaznaczone na rysunku studium, w miejscowościach: Arcelin, Bogusławice, Bońki, Brody, Cieciorki, Ćwiklin, Ćwiklinek, Dalanówek, Ilino, Jeżewo, Krępica, Lisewo, Michowo, Nowe Koziminy, Poczernin, Pilitowo, Poświętne, Pruszyn, Rażniewo, Siedlin, Skarżyn, Skrzynki, Słoszewo, Koziminy Stachowo, Stare Koziminy, Strachowo, Strachówko, Szerominek, Szpondowo i Woźniki.

- Ochrony wymaga teren pola bitwy, która rozegrała się w 1920 roku w rejonie Arcelina,
- Na terenie gminy nie ma charakterystycznego zdobnictwa czy szczególnych form zabudowy. Jedynym przejawem sztuki ludowej są kapliczki i krzyże przydrożne wymagające ochrony (brak ich inwentaryzacji),
- Z zakresu ochrony dóbr kultury niematerialnej – ochrony wymagają tradycyjne, stare nazwy miejscowości i miejsc.
- W obszarze gminy brak jest dóbr kultury współczesnej.

6. Warunki i jakość życia mieszkańców

Według danych Urzędu Gminy na koniec roku 2013 liczba mieszkańców w gminie Płońsk, która wykazuje od 2001 roku ciągłą tendencję wzrostową, wynosiła 7610 osób, co stanowi ok. 8,5 % ludności powiatu płońskiego i około 0,20% ludności województwa mazowieckiego. Wskaźnik gęstości zaludnienia – prawie 60 osób/km² w niewielkim stopniu mniejszy od tego wskaźnika dla terenów wiejskich powiatu płońskiego (ok. 64,4 osoby/km²).

Gmina jest terenem napływowym. Zameldowania na pobyt stały przewyższają wymeldowania z gminy z pobytu stałego (dodatnie saldo migracji 173 : 49 w 2013 roku).

Wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym – 14,23% (2013 r.) jest mniejszy od odpowiedniego wskaźnika dla powiatu płońskiego - 17,8 % i ma w ostatnich latach tendencję

spadkową. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) wynosi ok. 44,2 (powiat płoński – 59,0).

Warunki mieszkaniowe na terenie gminy Płońsk można określić jako dobre. Zasoby mieszkaniowe na koniec 2013 roku zlokalizowane są w ok. 2033 budynkach mieszkalnych. Dominującą formą własności zasobów mieszkaniowych jest własność prywatna.

W roku szkolnym 2013/2014 na terenie gminy funkcjonowały 4 szkoły podstawowe w miejscowościach: Lisewo, Arcelin (2) i Siedlin oraz 2 gimnazja w miejscowościach: Siedlin i Lisewo. Generalnie warunki nauczania w szkołach są dobre.

W gminie funkcjonują przedszkola, zlokalizowane w Arcelinie i Szerominku. Ponadto wychowanie przedszkolne realizowane jest przez oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych w Lisewie i Siedlinie.

Funkcje z zakresu kultury na terenie gminy pełnią świetlice wiejskie (OSP) w Słoszewie, Strachowie, Kręcicy i Kownatach. W gminie nie ma Gminnego Ośrodka Kultury.

Gminna Biblioteka Publiczna mieści się w Płońsku, punkt biblioteczny zaś w świetlicy w Słoszewie.

Na terenie gminy obsługę w zakresie sportu zapewniają boiska sportowe w Siedlinie, Lisewie, Słoszewie i Jeżewie oraz boisko przyszkolne w Arcelinie.

Obiekty sakralne – istniejąca kaplica w Lisewie.

Obsługę ludności gminy w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zapewniają przychodnie zlokalizowane w m. Płońsk. Dotyczy to również usług w zakresie zaopatrzenia ludności w leki. Na terenie gminy Płońsk bowiem brak jest przychodni i innych ośrodków medycznych, pomocy medycznej czy rehabilitacyjnej oraz aptek czy punktów aptecznych.

W zakresie hospitalizacji chorych i poszkodowanych ludność gminy Płońsk korzysta z usług Szpitala Powiatowego w Płońsku oraz Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany jest w mieście Płońsk. Ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2013 skorzystało 490 osób, które reprezentowały rodziny o łącznej ilości 167 osób, co stanowi niespełna 6,50 % mieszkańców gminy i świadczy o spadku w stosunku do roku np. 2007 (831 osób, tzn. ok. 12 % mieszkańców gminy).

Z analizy zatrudnienia wynika, że na terenie gminy rolnictwo jest podstawowym źródłem utrzymania dla znacznej grupy mieszkańców.

Na terenie gminy Płońsk działalność gospodarczą w 2014 roku prowadziło 327 podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON (w 2008 r. – 320 podmiotów).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec lipca 2014 roku wynosiła 542, w tym 265 stanowiły kobiety (49%). Wśród bezrobotnych dominującą grupę (204) stanowią roczniki wieku 25 - 50 lata (ok. 38%). Jest to grupa najbardziej mobilna, o najwyższej aktywności produkcyjnej, najwyższej częstotliwości tworzenia gospodarstw domowych, największych potrzebach mieszkaniowych.

7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia

Do głównych zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia należą:

- Wysokie stany wód rzeki Płonki, które podczas wezbrań mogą powodować zalewanie najniższej położonych terenów doliny (w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią znajduje się kilka budynków zakładów zielarskich w miejscowości Strachówko oraz strzelnica sportowa i część terenów ogrodów działkowych w miejscowości Szerominek);
- Poważne zagrożenia stwarzają sytuacje awaryjne mogące powstać w związku z przewozem materiałów niebezpiecznych, paliw płynnych i gazowych (wycieki substancji niebezpiecznych, pożary).

- Zagrożenia komunikacyjne, związane z przemieszczeniem się środków transportu przez obszar gminy, takie jak: wypadki i kolizje drogowe.
- Zagrożenia pożarowe o różnym stopniu w zależności od rodzaju zabudowy i przeznaczenia zabudowy; największe zagrożenie występuje w budynkach o palnych ścianach, stropach, kłatkach schodowych, opustoszałych budynkach, w złym stanie technicznym,
- Na obszarze gminy znajdują się obiekty stwarzające zagrożenie wystąpieniem poważnej awarii (pożar, wybuch) – istniejące stacje paliw. Również na obszarze miasta Płońsk znajdują się takie obiekty - zakłady produkcyjne, w tym zakłady składujące lub wykorzystujące do celów technologicznych substancje niebezpieczne (np. zakłady mleczarskie) oraz stacje paliw.
- Ponadto zagrożenia stanowią:
 - możliwość rozprzestrzenienia się przez sieć kanalizacyjną skażeń spowodowanych np. wyciekami substancji ropopochodnych;
 - możliwość rozprzestrzenienia się uwolnionych substancji przez ciekły;
 - wysokie budowle np. kominy oraz instalacje technologiczne i zbiorniki technologiczne w zakładach produkcyjnych, oraz budowle inżynieryjne, w tym mosty, czy maszty antenowe.

Nad porządkiem publicznym czuwa Posterunek Policji w Płońsku, zaś nad zagrożeniem pożarowym – jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w Słoszewie, Strachowie, Krępiczy i Kownatach, przy czym żadna z tych jednostek nie jest wprowadzona do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego.

8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

O potrzebach rozwoju gminy poza uwarunkowaniami świadczą również wnioski zgłoszone do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (oraz inne wnioski o sporządzenie lub zmianę obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wymagające uprzedniej zmiany studium obowiązującego) przez instytucje oraz właścicieli i władających gruntami.

Do Urzędu Gminy wpłynęło 106 wniosków od osób indywidualnych dotyczących przeznaczenia terenów, przy czym 79 wniosków wpłynęło w okresie określonym w ogłoszeniu w prasie i obwieszczeniu. Wnioski złożone przez osoby indywidualne dotyczą przeznaczenia gruntów na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej usługowo-produkcyjnej, letniskowej i rekreacyjno-wypoczynkowej, działalności produkcyjnej, pod powierzchnią eksploatację kopalni i użytki rolne oraz inne. Zasięg przestrzenny zgłoszonych potrzeb jest bardzo zróżnicowany. Są to pojedyncze działki i grupy działek. Analizy złożonych wniosków dokonano w dwóch grupach tj. wnioski indywidualne od mieszkańców gminy i osób zainteresowanych oraz wnioski zgłoszone przez instytucje.

Wykaz wniosków zgłoszonych przez zainteresowanych, w tym na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w terminie określonym w ogłoszeniu w prasie i obwieszczeniu):

Lp.	Miejscowość (sołectwo)	Wnioski		MN	MW	RM	MU	U	UP	PE	R	inne
		ogółem	w termi nie									
1.	Arcelin	22	19	2		1	15		1			3
2.	Bogusławice											
3.	Bońki	3	3	1			1		1			
4.	Brody	4	2	1			2		1			

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁOŃSK

5.	Cempkowo	1		1								
6.	Cholewy											
7.	Cieciórki	2	2			2						
8.	Ćwiklin	3	3			3						
9.	Ćwiklinek	1	1			1						
10.	Dalanówek	3	1						2		1	
11.	Ilanko	2	2			1		1				
12.	Ilino	5	3	3		1		1				
13.	Jeżewo	1										1
14.	Kluczewo											
15.	Kownaty											
16.	Koziminy Stachowo	2				1		1				
17.	Krępica											
18.	Lisewo	3	3						3			
19.	Michalinek	4	4						3	1		
20.	Michowo											
21.	Młyńsk	1				1						
22.	Nowe Koziminy											
23.	Pilitowo	1	1			1						
24.	Poczernin	2	2	2								
25.	Poświętne	3	1		1	1					1	
26.	Pruszyń											
27.	Raźniewo	1	1			1						
28.	Siedlin	7	6	2		2		2				1
29.	Skarżyn	6	5	4				1				1
30.	Skrzynki											
31.	Słoszewo											
32.	Słoszewo Kolonia											
33.	Stare Koziminy											
34.	Strachowo	1						1				
35.	Strachówko	7	7	2	1	2		1				1
36.	Strubiny											
37.	Szeromin	7	4	1		5		1				
38.	Szerominek	9	6	1		5	2					1
39.	Szpondowo	2	1			1		1				

40.	Szymaki	2	1				2					
41.	Woźniki											
42.	Wroninko	1	1	1								
Ogółem		106	79	21	2	1	48	4	11	8	2	9

Analiza wniosków wskazuje na duże zainteresowanie przeznaczeniem terenów przede wszystkim pod zabudowę mieszkaniową-usługową (48 na 106 wniosków).

Wykaz wniosków zgłoszonych przez instytucje, na podstawie art. 11 pkt 2 ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

L.p.	Data wpływu wniosku	Nazwa jednostki organizacyjnej	Treść wniosku
1.	5.05. 2014	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Konieczność uwzględnienia, wynikających z przepisów odrębnych, ograniczeń zagospodarowania gruntów usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej Nr 027 Nasielsk-Toruń Wschodni
2.	12.05. 2014	Okręgowy Urząd Górniczy w Warszawie	Konieczność naniesienia granic terenów i obszarów górniczych oraz granic udokumentowanych złóż kopalin i wód podziemnych oraz określenia warunków zachowania bezpieczeństwa, spełnienia wymogów dot. ochrony środowiska i uwarunkowań zagospodarowania terenów górniczych. Wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich. Wykonanie rekultywacji terenów w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji.
3.	13.05. 2014	Zarząd Województwa Mazowieckiego w Warszawie	Uwzględnić uwarunkowania wynikające z przebiegu dróg: krajowej nr 7 relacji Gdańsk-Warszawa-Kraków, krajowej nr 50 relacji Ciechanów-Płońsk-Sochaczew-Grójec-Mińsk Mazowiecki-Łochów-Ostrów Mazowiecka i krajowej nr 10 relacji Płońsk-Toruń-Szczecin-gr.państwa oraz z położenia w granicach gminy Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.
4.	19.05. 2014	GAZ-SYSTEM S.A. Rembelszczyzna	Informacja o przebiegach istniejących i będącym w realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia oraz o szerokościach obowiązujących stref kontrolowanych od tych gazociągów.
5	22.05. 2014	Polska Spółka Gazownictwa sp.z o.o. Zakład w Ciechanowie	Informacja o możliwościach gazyfikacji obszaru gminy i zalecenia dot. zasad usytuowania ogrodzeń w stosunku do gazociągów oraz sieci i szafek gazowych.

Możliwości rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego określają następujące czynniki:

Korzystne uwarunkowania przestrzenne wynikające z:

- położenie gminy w zasięgu oddziaływania aglomeracji warszawskiej oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Płońska jako miasta powiatowego i regionalnego ośrodka obsługi,

- bardzo korzystne położenie gminy w systemie komunikacji drogowej - na skrzyżowaniu ważnych dróg krajowych:
 - drogi nr 7 Gdańsk - Warszawa, stanowiącej ważne połączenie w skali kraju (docelowo droga ekspresowa),
 - drogi nr 10 Szczecin - Piła - Toruń - Sierpc - Płońsk (docelowo również droga ekspresowa),
 - drogi nr 50 Ciechanów - Płońsk - Wyszogród - Sochaczew - Grójec - Mińsk Mazowiecki - Łochów - Ostrów Mazowiecka,
- dostępność do zlokalizowanej w Płońsku stacji kolejowej na linii jednotorowej relacji Nasielsk - Płońsk - Sierpc - Toruń, przy stosunkowo niewielkiej odległości (ok. 30 km) od węzła kolejowego na magistrali E 65 Gdańsk - Warszawa,
- możliwość zwiększenia walorów przyrodniczych terenu poprzez zalesienia gruntów odłogujących oraz łączenie małych, rozproszonych płatów leśnych w większe kompleksy przede wszystkim w obrębie stref wododziałowych,
- układ przestrzenny terenów predysponowanych do zalesień sprzyja powiększaniu istniejących kompleksów leśnych, tworzeniu ciągłości układów przyrodniczych oraz stabilizacji równowagi ekologicznej w obrębie całej gminy,
- bogate zasoby wód geotermalnych stanowiące potencjalne źródło taniej energii (możliwość wykorzystania do celów ciepłowniczych w ciepłownictwie komunalnym, przemysłowym i rolniczym),
- obecność zaplecza surowcowego (piaski, żwiry, ropy) dla wielu ważnych działów gospodarczych,
- korzystne warunki dla poprawy bilansu wodnego gminy (możliwość uzyskania dodatkowej pojemności retencyjnej ca 400 tys. m³) poprzez realizację 3 obiektów małej retencji i wykorzystanie ich w celach: ekologicznych, retencyjnych, rekreacyjnych, p. powodziowych i p. pożarowych,
- pełne zaopatrzenie terenu w wodę z wodociągu gminnego stwarza możliwości intensyfikacji rozwoju społeczno-gospodarczego gminy,
- położenie gminy w sąsiedztwie miasta powiatowego Płońsk, możliwość korzystania z usług wyższego rzędu oraz rynek zbytu dla płodów rolnych,
- położenie gminy w zasięgu oddziaływania aglomeracji warszawskiej – korzystne warunki dla zbytu surowców rolnych i przetworzonych,
- dobre warunki dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego,
- potencjalne możliwości nowych miejsc pracy z uwagi na obecne niedoinwestowanie w sferze obsługi ludności,
- uwarunkowania przyrodnicze, głównie jakość gleb (zróżnicowane przestrzennie) stwarzają możliwości rozwoju:
 - produkcji zbóż konsumpcyjnych i roślin przemysłowych. w rejonie występowania skupisk gleb dobrych jakościowo,
 - chowu i hodowli bydła – w rejonach koncentracji trwałych użytków zielonych oraz trzody chlewnej – cały obszar gminy,
 - produkcji zbóż paszowych i ziemniaków – cały obszar gminy.
- tradycje rolnicze i umiejętności to szansa rozwoju produkcji roślinnej (sadownictwo, warzywnictwo) i wytwarzania produktów przeznaczonych na zaopatrzenie aglomeracji warszawskiej

- korzystne warunki środowiskowe w zakresie czystości gleb (nie stwierdzono zanieczyszczeń metalami ciężkimi) oraz brak obiektów uciążliwych to możliwość rozwoju produkcji surowców rolnych i żywności o wysokich parametrach jakościowych tzw. "zdrowej żywności",
- podejmowanie różnych form usług turystycznych świadczonych przez poszczególne gospodarstwa rolne np. wczasy w zagrodach wiejskich,
- wykształcona, w stopniu zapewniającym dobre powiązania wewnątrzgminne i gminy z miastem, sieć dróg publicznych (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne) pomimo jeszcze niskiej ich jakości,
- korzystne warunki do rozwoju gazyfikacji gminy:
 - przebiegające przez teren gminy dwa przesyłowe gazociągi wysokoprężne: 2 x DN 500 relacji Rembelszczyzna - Włocławek oraz DN 400 i DN 200 relacji Płońsk - Olsztyn,
 - zlokalizowana na terenie miasta stacja redukcyjno - pomiarowa I-go stopnia, stanowiąca podstawę gazyfikacji Płońska i mogąca być wykorzystana do gazyfikacji części gminy.

wskazują na możliwości dalszego rozwoju funkcji produkcyjnych, usługowo-osadniczych i rekreacyjnych. Zmiany struktury przestrzennej dotyczyć będą przede wszystkim zmniejszenia powierzchni użytków rolnych w wyniku wyznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, zalesień oraz na cele komunikacji. Dalsza rozbudowa drogi krajowej nr 7 do parametrów drogi ekspresowej może istotnie wpłynąć na aktywizację gospodarczą (tereny składowo-usługowe) i na strukturę przestrzenną terenów przyległych.

9. Stan prawny gruntów

Stan prawny gruntów analizowano na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy.

- w strukturze własności użytków rolnych dominuje własność prywatna. W posiadaniu indywidualnych gospodarstw rolnych jest ok. 90 % powierzchni użytków rolnych. W strukturze własności terenów leśnych przeważa w niewielkim stopniu własność Skarbu Państwa. (ok. 51,3 %). Tereny te zarządzane są przez Nadleśnictwo Płońsk (RDLP w Warszawie).
- w poszczególnych jednostkach osadniczych (Arcelin, Bońki, Cempkowo, Dalanówek, Ćwiklin, Michałówek, Szerominek, Słoszewo Kolonia) występują rezerwy terenu stanowiące własność gminy (o łącznej powierzchni ok. 32,36 ha), które mogą stanowić podstawę do lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

10. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na obszarze gminy Płońsk występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. z 2013, poz. 627 z późn. zm.).
 - Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - 2 użytki ekologiczne,
 - specjalny obszar Natura 2000 Aleja Pachnicowa,
 - 17 pomników przyrody – pojedyncze drzewa, grupy drzew, głaz narzutowy;
- ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)
 - obiekty ujęte w rejestrze zabytków oraz wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków;
 - zabytkowe parki podworskie,

- stanowiska archeologiczne,
- ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.)
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
 - strefy ochronne ujęć wody;
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. z 2015 poz. 196 z późn. zm.)
 - złoża kopalin;
- ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późn. zm.)
 - gleby zaliczane do I-III klasy bonitacyjnej,
 - tereny lasów.

11. Występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Płońsk nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

12.1. Złóża kopalin

Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce (stan na 31.12.2013 r.) na terenie gminy Płońsk występuje 61 udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Są to złoża nie kolizyjne z ochroną środowiska.

Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin - zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce (stan na 31.12.2013 r.)

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby (tys. ton/ tys. m ³)		Wydobycie (tys. ton/ tys. m ³)
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Piaski i żwiry					
1.	Dalanówek bis*	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	159	-	-
2.	Dalanówek I	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	90	-	-
3.	Dalanówek II	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	158	-	-
4.	Dalanówek III*	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	27	-	-
5.	Dalanówek IV	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	33	-	-
6.	Dalanówek IX	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	99	-	-
7.	Dalanówek V	złożo eksploatowane	91	-	2
8.	Dalanówek VI	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	1 104	-	-
9.	Dalanówek VII	złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane	296	-	-

10.	Dalanówek VIII*	złóże, z którego wydobyć zostało zaniechane	48	-	-
11.	Dalanówek X	złóże, z którego wydobyć zostało zaniechane	44	-	-
12.	Dalanówek XI	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	205	-	-
13.	Dalanówek XII	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	148	-	-
14.	Dalanówek XIII	złóże, z którego wydobyć zostało zaniechane	15	-	-
15.	Dalanówek XIV	złóże, z którego wydobyć zostało zaniechane	134	-	-
16.	Dalanówek XIX*	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	134	114	-
17.	Dalanówek XV	złóże, z którego wydobyć zostało zaniechane	65	-	-
18.	Dalanówek XVI*	złóże skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	-	-	-
19.	Dalanówek XVII*	złóże skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	-	-	-
20.	Dalanówek XVIII*	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	197	197	-
21.	Dalanówek XVIII dz.125	złóże, z którego wydobyć zostało zaniechane	80	-	-
22.	Dalanówek XX	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	267	-	-
23.	Dalanówek XXI	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	571	-	-
24.	Dalanówek XXII	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 025	-	-
25.	Lisewo	złóże, z którego wydobyć zostało zaniechane	1 337	-	-
26.	Lisewo - 4	złóże skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	-	-	-
27.	Lisewo II	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	187	90	-
28.	Lisewo III	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 134	-	-
29.	Lisewo V	złóże eksploatowane	187	-	34
30.	Lisewo VI	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 010	-	-
31.	Michalinek	złóże eksploatowane	107	-	0
32.	Michalinek II	złóże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	166	166	-
33.	Michalinek III	złóże, z którego wydobyć zostało zaniechane	125	-	-

34.	Michalinek III-1	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	77	-	-
35.	Michalinek IV*	złoże eksploatowane	161	-	4
36.	Michalinek IX	złoże eksploatowane	51	-	6
37.	Michalinek V*	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	167	-	-
38.	Michalinek VI	złoże eksploatowane	26	-	0
39.	Michalinek VIII	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	647	-	-
40.	Michalinek X	złoże eksploatowane	187	-	3
41.	Michalinek XI	złoże eksploatowane	239	-	5
42.	Michalinek XII	złoże eksploatowane	66	-	0
43.	Michalinek XII* (dz.nr 12)	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	864	-	-
44.	Michalinek XIII	złoże eksploatowane	170	-	4
45.	Michalinek XIV	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	143	-	-
46.	Michalinek XV (dz.25/2)	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	664	-	-
47.	Poczernin I	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	586	608	-
48.	Szerominek	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	199	-	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej					
1.	Arcelin	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	123	-	-
2.	Arcelin II	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	67	-	-
3.	Cieciórki I	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	171	-	-
4.	Cieciórki III	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	132	-	-
5.	Ćwiklin	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	161	-	-
6.	Ćwiklin III	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	39	-	-
7.	Ćwiklin IV	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	34	-	-
8.	Ćwiklin IX	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	104	-	-
9.	Ćwiklin VI	złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	725	-	-
10.	Ćwiklin VII	złoże eksploatowane	298	249	2
11.	Ćwiklin VIII	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	28	-	-
12.	Pilitowo-Nowina	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	196	-	-

Surowce dla prac inżynierskich					
1.	Siedlin	złóże, z którego wydobycie zostało zaniechane	12	-	-

W ciągu minionego dziesięciolecia w gminie Płońsk ponad dwukrotnie wzrosła liczba złóż piasków i żwirów, na co niewątpliwie miał wpływ wzrost gospodarczy i związane z nim zapotrzebowanie na surowce do celów budownictwa i drogownictwa. Na podobnym poziomie utrzymuje się ilość złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej. W bilansie zasobów kopalin znalazły się ponadto surowce dla prac inżynierskich (złóże Siedlin), które planuje się wykorzystać do uszczelnienia niecki składowiska komunalnego (nie wykonywano badań pod kątem ceramiki budowlanej).

W granicach udokumentowanych złóż, w ich sąsiedztwie oraz w rejonach perspektywicznych (rejon: Bogusławice, Woźniki, Szeromin, Lisewo) istnieją możliwości obecnej i przyszłej eksploatacji surowców.

12.2. Zasoby wód podziemnych

Nakładające się procesy glacytektoniczne i erozyjne, które różnicowały morfologię stropu trzeciorzędu i utworzyły zagłębienia oraz wypiętrzenia, spowodowały zarówno różnice miąższości jak i charakteru utworów czwartorzędowych. Największe zasoby wodne charakteryzują rejon kopalnej doliny wypełnionej utworami piaszczysto-żwirowymi na zachód i północny-zachód od Płońska tj. na linii Arcelin – Szerominek – Płońsk. Miąższość warstwy wodonośnej o korzystnych parametrach filtracyjnych sięga w części środkowej 90 m, co powoduje, że potencjalna wydajność z pojedynczego otworu kształtuje się na poziomie 40 - 100 m³/godz. i przekracza 100 m³/godz. w rejonie miasta Płońska. Pozostały obszar gminy z uwagi na znaczne powierzchnie utworów nieprzepuszczalnych nie posiada tak korzystnych warunków hydrogeologicznych. Warstwy wodonośne niewielkiej miąższości w środkowej i południowej części gminy Płońsk pozwalają osiągnąć wydajność rzędu 10 – 40 m³/godz./otwór.

Zdecydowanie niekorzystne warunki wodne, gdzie możliwa jest do uzyskania z pojedynczej studni wydajność nie przekracza 10 m³/godz. panują na dużym obszarze we wschodniej i centralnej części gminy. Jest to przede wszystkim część struktury okolic Pilitowa o skomplikowanej budowie wraz z przyległymi obszarami występowania moren czołowych okolic Cempkowa oraz obszar wychodni piasków w Dalanówku, Lisewie i Michalinku. Występujący deficyt wód podziemnych praktycznie wyklucza w tym rejonie pokrycie potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz lokalizację większych obiektów przemysłowych i hodowlanych na bazie miejscowych zasobów wodnych.

13. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2014 poz. 613 z późn. zm.), terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego. Według informacji uzyskanych z Urzędu Gminy oraz baz danych Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie (MIDAS, ROG) na terenie gminy Płońsk wyznaczone zostały następujące **tereny górnicze**:

Nazwa złoża	Powierzchnia złoża (ha)	Terren górniczy	
		nazwa	powierzchnia (m ²)
Piaski i żwiry			
Dalanówek V	2,00	Dalanówek V – 3	38 082
Dalanówek XIX	4,28	Dalanówek XIX	50 942
Dalanówek XX	1,99	Dalanówek XX	28 979
Dalanówek XXI	3,86	Dalanówek XXI	44 853,5
Dalanówek XXII	7,50	Dalanówek XXII Pole I	40 787
		Dalanówek XXII Pole III	34 072
Lisewo II	9,18	Lisewo II - Pole A	63 747
		Lisewo II - Pole B	65 916,5
Lisewo III	6,80	Lisewo III - Pole A	42 548
		Lisewo III - Pole B	27 738,5
Lisewo V	2,00	Lisewo V	27 022
Lisewo VI	6,99	Lisewo VI - pole A	23 553
		Lisewo VI - pole B	36 973
		Lisewo VI - pole C	19 994
Michalinek II	3,74	Michalinek II/1	39853,5
Michalinek III-1	1,06	Michalinek III-1	16 757
Michalinek V	1,86	Michalinek V/2	21 811
Michalinek IX	0,81	Michalinek IX	12 205
Michalinek X	1,88	Michalinek X	20 008,3
Michalinek XI	1,74	Michalinek XI	29 072,7
Michalinek XII (dz.nr33/12)	5,89	Michalinek XII	63 291
Michalinek XII (dz.nr 12)	0,61	Michalinek XII	9 501
Michalinek XIII	1,55	Michalinek XIII	17 476
Michalinek XV	1,10	Michalinek XV	11 762
Poczernin I	5,95	Poczernin I	37 011,5
Surowce ilaste ceramiki budowlanej			
Arcelin II	1,14	Arcelin II - pole B	12 430
Ćwiklin VIII	1,05	Ćwiklin VIII-1	18 364

Dla terenów eksploatacji kopalni ustala się:

- spełnienie wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym: ochrony złoża i obiektów budowlanych (optymalna gospodarka złożem),
- wyznaczenie wzdłuż obrzeża wyrobisk pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją, o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi,
- ograniczenie w użytkowaniu terenów górniczych, w tym zakaz zabudowy w obszarze górniczym, za wyjątkiem realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni,
- wykonanie rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kopalni w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji.

14. Stan zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej

14.1. System komunikacji

Przez teren gminy i miasta Płońsk, z północy na południe przebiega droga krajowa nr 7 Gdańsk - Warszawa - Kraków - Chyżne, a z zachodu na pdn.-wschód droga krajowa nr 10 Szczecin - Piła - Toruń - Płońsk - (dr nr 7). Drogi te stanowią szkielet komunikacyjny gminy i wraz z drogą krajową nr 50 Ciechanów - Płońsk - Wyszogród - Sochaczew - Grójec - Ostrów Mazowiecka do Wyszogrodu, oraz drogą wojewódzką nr 632 do Nasielska i dalej nr 571 do Pułtuska, stanowią podstawowe powiązanie obszaru gminy i miasta Płońska z terenami zewnętrznymi. Płońsk położony jest w odległości ok. 56 km na północ od Warszawy i oddalony ok. 34 km od Nowego Dworu (drogą nr 7), ok. 34 km od Ciechanowa (drogą nr 50), ok. 32 km od Nasielska (drogą nr 632) i ok. 56 km od Sierpca (drogą nr 10).

Nadrzędny układ komunikacyjny na terenie gminy stanowią drogi: krajowe nr 7, nr 10 i nr 50, wojewódzka nr 632 oraz drogi powiatowe.

Droga krajowa nr 7 Gdańsk - Warszawa - Kraków - Chyżne, o łącznej długości na obszarze gminy ok. 20,5 km (w tym ok. 4,0 km na terenie miasta) przebiega przez teren wsi: Poczernin, Dalanówek, Rażniewo, Siedlin, Poświętne, Cieciorki, Ćwiklinek i Szymaki. Od kilku lat jest modernizowana i obecnie posiada na odcinku na południe od Płońska dwie jezdnie. Jednocześnie trwają prace projektowe mające na celu dostosowanie tego odcinka drogi do parametrów drogi ekspresowej

Ruch na drodze nr 7 to w ogromnej większości ruch tranzytowy o charakterze gospodarczym. Według danych generalnego pomiaru ruchu w 1995r, średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na odcinku drogi nr 7 na południe od Płońska wynosił 13.900 pojazdów na dobę (na rok 2015 prognozowany jest tu ruch o natężeniu 34.000 pojazdów na dobę), a na północ od Płońska - 7.500 poj./dobę.

Droga krajowa nr 10 Szczecin - Płońsk, o łącznej długości na obszarze gminy ok. 7,5 km (w tym ok. 3,5 km na terenie miasta) przebiega przez teren wsi: Ilino, Ilinek, Bońki Zawady, Brody i Siedlin. Planowane jest docelowo dostosowanie tej drogi do parametrów drogi ekspresowej.

Droga krajowa nr 50 Ciechanów - Płońsk - Wyszogród - Sochaczew - Grójec - Mińsk Maz. - Łochów - Ostrów Mazowiecka, o łącznej długości na obszarze gminy ok. 8,0 km (w tym ok. 1,5 km na terenie miasta) przebiega przez teren wsi: Koziminy Nowe, Stare i Stachowe, Poświętne, Skarżyn i Skrzyńki.

Droga wojewódzka nr 632 Płońsk - Nasielsk - Legionowo - Marki, o łącznej długości na obszarze gminy ok. 5,0 km przebiega przez miejscowości: Poświętne, Strachówek i Strachowo. Droga posiada nawierzchnię utwardzoną - bitumiczną. Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na przebiegającym przez teren gminy odcinku tej drogi, według danych generalnego pomiaru ruchu w 1995r, wynosił 950 pojazdów na dobę i w większości został zakwalifikowany jako ruch gospodarczy. Wielkość ruchu na tej trasie wykazuje tendencję wzrostową.

Drogi powiatowe na terenie gminy to dwanaście dróg o łącznej długości ok. 39,8 km (oraz ok. 2,5 km na terenie miasta - ulica Młodzieżowa na ciągu drogi nr 3021W - dł. 1,5 km i ulica Kwiatowa na ciągu drogi nr 3057W - dł. 1,0 km):

- nr 3021W Płońsk - Raciąż (dł. na terenie gminy ok. 4,5 km) kl. G
- nr 3030W Wierzbica Szlachecka - Starczewo Wielkie - Arcelin (dł. ok. 1,5 km) kl. L
- nr 3032W Arcelin - Jarocin - Galomin (dł. ok. 2,0 km) kl. L
- nr 3034W Szymaki - Smardzewo - Sochocin Kolonia (dł. ok. 0,9 km) kl. Z
- nr 3037W Szymaki - Jarocin - Sokolniki (dł. ok. 0,8 km) kl. L
- nr 3040W Szpondowo - Strachowo - Poczernin (dł. ok. 7,5 km) kl. Z
- nr 3050W Lisewo - Ślepowrony - Kołoząb (dł. ok. 0,6 km) kl. L
- nr 3051W Strachowo - Lisewo - Joniec (dł. ok. 8,0 km) kl. G
- nr 3054W Krysk - Poczernin - Pilitowo (dł. ok. 5,5 km) kl. L

- nr 3057W Płońsk - Wichorowo (dł. ok. 5,0 km) kl. Z
- nr 3058W Brody - Pilitowo – Siedlin (dł. ok. 1,6 km) kl. Z
- nr 3059W Ilinek - Kucice – Bulkowo – Bodzanów (dł. ok. 1,9 km) kl. Z

Drogi powiatowe w ponad 90% posiadają nawierzchnię utwardzoną - bitumiczną. Pozostałe to drogi o nawierzchni gruntowej i żwirowej.

Nadrzędny układ dróg w gminie o długości prawie 72 km stanowią drogi w ponad 90% utwardzone - bitumiczne. Jednak głównie drogi powiatowe wymagają modernizacji i dostosowania parametrów do wymagań dróg V klasy technicznej (w tym rodzaj nawierzchni, nośność, szerokość jezdni i pobocza).

Drogi układu nadrzędnego obsługują większość miejscowości w gminie. Docelowo droga nr 7 na południe od miasta i droga nr 10 będą wyłączone z bezpośredniej obsługi terenów przyległych jako drogi ekspresowe. Obsługę terenu przejmie układ dróg dojazdowych, a poprzez planowane węzły drogowe możliwe będzie włączenie się do ruchu ekspresowego.

Drogi gminne o łącznej długości ok. 137 km, stanowią uzupełnienie układu drogowego gminy. Obsługują przede wszystkim zabudowę rozproszoną, stanowią komunikację wewnątrz wsi, tworzą połączenia między wsiami i ułatwiają dojazdy do użytków rolnych. W większości (ok. 70%) są to drogi o nawierzchni nieutwardzonej gruntowej i żwirowej.

Na terenie gminy znajdują się trzy duże stacje paliw płynnych: w Michalinku, przy północno-wschodniej jezdni drogi krajowej nr 7, z zespołem parkingów i obiektami handlowo - gastronomicznymi, w Ćwiklinku, również przy drodze nr 7 i w Ilinku przy drodze nr 10. W Siedlinie, Dalanówku, Bońkach znajdują się również stacje gazowe.

Duże znaczenie dla obsługi mieszkańców gminy i podróżnych mają też stacje paliw zlokalizowane na terenie miasta - w rejonie włączenia ulicy Warszawskiej do drogi nr 7.

W zakresie komunikacji zbiorowej, głównym przewoźnikiem jest PKS, obsługujący większość miejscowości w gminie.

Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy, na długości ok. 10,0 km (oraz ponad 4,0 km przez teren miasta), przez obszar miejscowości: Krępica, Michalinek, Dalanówek, Rażniewo, Siedlin, Brody, Szeromin i Arcelin, przebiega linia kolejowa jednotorowa kolejowej Nr 027 Nasielsk-Toruń Wschodni. Stacja kolejowa znajduje się na obszarze miasta Płońska, natomiast na terenie gminy zlokalizowane są dwa przystanki: w Michalinku i w Arcelinie.

14.2. Systemy infrastruktury technicznej

14.2.1. Elektroenergetyka

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców na terenie gminy, odbywa się ze stacji GPZ 110/15 kV w Płońsku zasilanej napowietrzną, jednotorową linią przesyłową WN 110 kV Starożreby - Pomiechówek. Linia ta przebiega na obszarze gminy na długości ok. 14,0 km (i ponad 2,0 km na obszarze miasta) przez obszar wsi: Ilinek, Skarżyn, Bońki Zawady, Brody, Poświętne, Siedlin, Strachówek, Strachowo, Dalanówek, Michalinek i Krępica.

Na terenie miasta planowana jest realizacja nowej stacji transformatorowej 110/15 kV, co wiązałoby się z koniecznością poprowadzenia przez obszar wsi Ilinek i Szerominek nowego odcinka linii zasilającej 110 kV.

Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez rozdzielczą sieć linii napowietrznych średnich napięć 15 kV oraz stacje transformatorowe 15/0,4 kV i sieć odbiorczą niskiego napięcia 220/380 V.

Dostawy energii elektrycznej pokrywają zapotrzebowanie odbiorców na terenie gminy. Działania w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną polegają przede wszystkim na utrzymaniu ciągłości

dostaw energii, konserwacji linii i urządzeń, rozbudowie sieci w rejonie skupisk odbiorców. W celu zmniejszenia awaryjności układu konieczna jest sukcesywna modernizacja sieci, wymiana linii i rozbudowa sieci stacji transformatorowych w celu zmniejszenia długości odbiorczych linii niskich napięć.

Na terenie miejscowości Poczernin istnieją 2 elektrownie wiatrowe zaś na terenie miejscowości Michowo jedna elektrownia wiatrowa.

14.2.2. Gazownictwo

Przez obszar gminy, na długości ok. 11,0 km, (i ok. 1,2 km przez obszar miasta), przez tereny wsi: Michalinek, Dalanówek, Rażniewo, Siedlin, Brody, Bońki Zawady, Skarżyn, Ilinek i Ilino przebiega przesyłowa sieć gazowa wysokiego ciśnienia 6,4 MPa - dwa gazociągi DN 500 relacji Rembelszczyzna - Włocławek.

W miejscowości Siedlin, poprzez zespół zaporowo - upustowy od gazociągu Rembelszczyzna - Włocławek, odgałęzia się przesyłowa sieć gazowa wysokociśnieniowa DN 200 i DN 400 w kierunku Olsztyna (przebiega przez miejscowości: Siedlin, Strachówek, Strachowo i Szpondowo na długości ok. 7,0 km). Z gazociągu do Włocławka, poprzez zlokalizowaną na terenie miasta stację redukcyjno-pomiarową I^o, miejskim gazociągiem rozdzielczym średniego ciśnienia zaopatrywani są w gaz mieszkańcy miasta oraz nieliczni mieszkańcy gminy z terenów bezpośrednio przylegających do miasta. Na terenie gminy jest jeszcze niewielu odbiorców gazu: w Szerominku i Poświętnem (ulica Podmiejska) oraz w Bońkach i Ilinku. Pozostali mieszkańcy gminy nie mają jeszcze możliwości korzystania z gazu ziemnego sieciowego. Zaopatrywani są w butlowy gaz propan - butan, poprzez sieć punktów dystrybucji na terenie miasta i gminy. Docelowo, w oparciu o "Studium rozwoju gazyfikacji województwa ciechanowskiego" (1996r), wykonane przez GAZOPROJEKT Wrocław, przewiduje się realizację na terenie gminy stacji redukcyjno-pomiarowej I^o, która wraz z istniejącą na terenie miasta stacją będzie stanowiła źródło zaopatrzenia w gaz mieszkańców gminy. Realizacja sieci i urządzeń gazowniczych w gminie musi być poprzedzona opracowaniem koncepcji programowej gazyfikacji, w oparciu o którą możliwe będzie przyjęcie najbardziej optymalnego rozwiązania.

14.2.3. Telekomunikacja

Obiekty i urządzenia telekomunikacyjne na terenie gminy są własnością Telekomunikacji Polskiej S.A., zarządzane przez Rejon Telekomunikacyjny w Płońsku. Abonentów na obszarze gminy obsługuje automatyczna centrala telefoniczna w Płońsku i współpracująca z nią centrala w Skarżynie. Łączność telefoniczna w gminie odbywa się głównie poprzez kablowe linie telefoniczne w ostatnich latach zrealizowane przez TP S.A. Tereny z rozproszoną zabudową objęte są radiowym systemem dostępu abonenckiego na bazie centrali telefonicznej w Płońsku.

W zakresie telefonii komórkowej, stacje bazowe cyfrowej telefonii komórkowej zlokalizowane są na terenie miasta Płońska.

14.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa

W gminie Płońsk zużycie wody w 2013 roku na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wyniosło 305,8 dam³. Najmniejszy udział w poborze wody ma rolnictwo i leśnictwo (zaledwie 5,6%), przy czym wielkość poboru na te cele skorelowana jest ze stanami wód w rzekach i jest większa w czasie, kiedy są stany niskie. Inna sytuacja ma miejsce w przypadku zużycia wody na cele komunalne (75,8%), które w ciągu roku jest w miarę równomiernie rozłożone.

Struktura zużycia wody w 2013 roku

Zużycie wody	dam ³	%
ogółem	305,8	100,0
• przemysł	39,0	12,8
• rolnictwo i leśnictwo	17,0	5,6
• eksploatacja sieci wodociągowej, w tym:	249,8	81,6
- na potrzeby gospodarstw domowych	231,8	75,8

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy Płońsk odbywa się z wodociągu grupowego bazującego wyłącznie w oparciu o ujęcia wód podziemnych. Na terenie gminy znajdują się 3 ujęcia wody oraz towarzyszące im stacje uzdatniania wody pracujące cyklicznie w miejscowościach: Szerominek, Krępicza i Cholewy. Wodociąg zaopatruje w wodę wszystkie miejscowości w gminie i rozbudowywany jest sukcesywnie w zależności od potrzeb (rocznie powstaje średnio 1,0-1,5 km sieci wodociągowej).

Według danych GUS na koniec 2013 roku na terenie gminy Płońsk funkcjonowała czynna sieć rozdzielcza długości około 210,0 km doprowadzająca wodę do 2 161 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Zbiorowym zaopatrzeniem w wodę objętych było około 76,3% ludności gminy, co w porównaniu do zaopatrzenia w wodę mieszkańców powiatu płońskiego (około 81,2%) wskazuje na nieco niższy stopień zaspokojenia potrzeb w tym zakresie. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca wyniosło 29,3 m³ w roku 2012 i 30,5 m³ w roku 2013.

Prowadzone na szeroką skalę wodociągowanie gminy Płońsk nie było zsynchronizowane z równoczesną budową sieci kanalizacyjnej. Według danych GUS w 2013 roku z sieci kanalizacyjnej długości 9,4 km korzystało zaledwie 10,5% ludności gminy Płońsk. Ścieki odprowadzane z terenu gminy Płońsk oczyszczane są w miejskiej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na gruntach wsi Michowo. Do oczyszczalni ścieki dopływają ponadto kolektorem z terenu miasta Płońsk oraz z terenów gminy Baboszewo. Oczyszczalnia ścieków, która jest największym w gminie (i powiecie płońskim) źródłem punktowego dopływu ścieków została gruntownie zmodernizowana w latach 2002-2004, dzięki czemu w znacznym stopniu zmniejszyła się zawartość związków organicznych i biogenych w ściekach oczyszczonych. Obecnie ścieki oczyszczane są mechanicznie i biologicznie w technologii BIWATER z biologicznym strącaniem związków biogenych. Z komunalnej oczyszczalni wyposażonej w punkt zlewny dla ścieków dowożonych, w 2013 roku korzystało 830 mieszkańców gminy Płońsk, z których około 97% (808 osób) korzystało jednocześnie z sieci kanalizacyjnej. Nieczystości ciekłe gromadzone były ponadto w 342 zbiornikach bezodpływowych i 396 przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Dysproporcja pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (210,0 km wobec 9,4 km) stwarza niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska nienależycie gromadzonymi lub niedostatecznie oczyszczonymi ściekami. Zagrożenie to minimalizowane jest w gminie Płońsk poprzez inwestycje w budowę sieci kanalizacyjnej. Z sieci kanalizacyjnej korzystają obecnie mieszkańcy wsi Szerominek, Skarżyn i częściowo Bońki. W najbliższych latach przewiduje się budowę kanalizacji sanitarnej we wsi Brody i Bońki (pozostały obszar wsi).

Na terenie gminy Płońsk funkcjonuje również zakładowa oczyszczalnia ścieków w Skarżynie.

Wykaz oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie gminy Płońsk

Zarządzający	Typ rodzaj oczyszczalni	Projektowana przepustowość (m ³ /d)		Odbiornik/ km	Projektowana RLM	Ilość ścieków w 2013 roku	
		max.	średnia			m ³ /d	łam ³ /rok
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	miejska <i>biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów</i>	8 670	8 000	Płonka/10,2	65 066	4 894	1 786
Zakład Mleczarski w Skarżynie	zakładowa <i>biologiczna</i>	335	335	Dopływ ze Skarżyna/ 3,5/ Płonka/11,95	3 172	107	39

Źródło: Wykaz oczyszczalni komunalnych i przemysłowych w eksploatacji na obszarze województwa mazowieckiego (stan na 31.12.2013), Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

14.2.5. Gospodarka odpadami

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023 odpady komunalne zmieszane, odpady zielone, bioodpady oraz pozostałości z sortowania i po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania przeznaczone do składowania mogą być zagospodarowywane wyłącznie w ramach wyznaczonych regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina Płońsk, obok pozostałych gmin powiatu płońskiego, gmin powiatu gostynińskiego (poza gminą Sanniki), plockiego, miasta Płocka, gmin powiatu sierpeckiego, sochaczewskiego (poza gminą Nowa Sucha) i żuromińskiego oraz gminy Kampinos z powiatu warszawskiego zachodniego i gminy Wieliszew z powiatu legionowskiego, położona jest w Regionie Płockim, w którym wskazane zostały instalacje regionalne do przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje zastępcze. Wśród instalacji regionalnych wskazanych do obsługi Regionu Płockiego znajduje się instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych funkcjonująca w ramach Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. Zakład mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów selektywnie zebranych zlokalizowany jest w gminie Płońsk w Poświętnem. Składa się z funkcjonującej od stycznia 2010 roku :

- sortowni odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych o mocy przerobowej 60 000 Mg/rok,
- kompostowni do przetwarzania frakcji biodegradowalnej pochodzącej z sortowania odpadów zmieszanych oraz do kompostowania odpadów zielonych i bioodpadów o mocy przerobowej 33 820 Mg/rok. Kompostowania ma również status instalacji zastępczej do przetwarzania odpadów zielonych.

Na terenie gminy Płońsk znajduje się również składowisko odpadów stałych w Dalanówku uruchomione w 1962 roku i zarządzane obecnie przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Płońsku. Całkowita pojemność wynosząca 562 500 m³ wykorzystana jest w 78%. W 2013 roku na składowisku unieszkodliwiono łącznie 11 156 Mg odpadów. Jest to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o zdolności przyjmowania 70 000 Mg odpadów na rok, które działa w oparciu

o pozwolenie zintegrowane wydane przez Wojewodę Mazowieckiego oraz instrukcję eksploatacji zatwierdzoną przez Marszałka Województwa Mazowieckiego. Składa się z dwóch kwater:

- nr 1 o powierzchni 4,3 ha i pojemności 375 000 m³ z instalacją do czynnego odprowadzania gazu składowiskowego – kwatera zamknięta i obecnie rekultywowana,
- nr 2 o powierzchni 1,3 ha i pojemności 187 500 m³, uszczelniona gliną i geomembraną, odwodniona za pomocą systemu drenażu, spełnia wszystkie wymagania ochrony środowiska – kwatera obecnie eksploatowana.

Składowisko podlega pełnemu monitoringowi środowiska w zakresie emisji do wód i powietrza, badaniu osiadania, składu odpadów i wielkości opadu atmosferycznego, a także kontroli Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Ciechanowie.

Obecnie na terenie gminy Płońsk funkcjonuje system odpłatnego odbioru odpadów z terenu każdej posesji, realizowany w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami. Zorganizowanym systemem objęci zostali wszyscy mieszkańcy gminy. Odbiór odpadów od mieszkańców odbywa się zgodnie z przyjętym harmonogramem odbioru odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych w oparciu o zawarte umowy odbioru odpadów z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. Ponadto od 2014 roku mieszkańcy gminy Płońsk mogą dostarczać wyselekcjonowane odpady komunalne do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) zlokalizowanego przy ul. Żołnierzy Wyklętych w Płońsku. W zbudowanym w partnerstwie z miastem i gminą Płońsk PSZOK-u przyjmowane są, wytworzone i dostarczone wyłącznie przez mieszkańców miasta oraz gminy Płońsk, następujące rodzaje odpadów: papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, szkło, drewno, zużyte opony, odpady betonu, gruz betonowy i ceglany z rozbiórek i remontów mieszkań, odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, usunięte tynki, tapety, okleiny, odzież, odpady zawierające rtęć, urządzenia zawierające freony, farby, tusze, leki, baterie, akumulatory, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, odpady ulegające biodegradacji oraz odpady wielkogabarytowe.

15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zgodnie z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjętego uchwałą nr 180/2014 z dnia 7 lipca 2014 roku Sejmiku Województwa Mazowieckiego, do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym dotyczących gminy Płońsk należy:

- budowa i przebudowa dróg ekspresowych:
 - S7 Płońsk – granica województwa;
 - S7 Płońsk – Warszawa;
 - S10 na odcinku Płońsk – Bielsk – Gozdowo – Mochowo – gr. województwa;
- budowa i przebudowa drogi krajowej nr 50 na odcinku Płońsk – Wyszogród z obejściem Rębowa;
- usprawnienie sieci dróg wojewódzkich, która będzie obejmować budowę i przebudowę dróg wojewódzkich, w tym drogi nr 632 na odcinku Płońsk – Strachowo;
- rozbudowa gazociągu Rembelszczyzna – Gustorzyn (budowa trzeciego rurociągu);
- budowa zbiornika wodnego o powierzchni powyżej 20 ha na rzece Płonce (w rejonie miejscowości Szerominek);
- przebudowa (modernizacja) przekroju podłużnego i poprzecznego koryta rzeki Płonki od km 12+700 do km 19+000.

16. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Na terenie gminy Płońsk zagrożenie powodziowe związane jest z rzeką Płonką. W opracowanej w 2011 roku *Wstępnej ocenie ryzyka powodziowego*⁸, której celem było wstępne zidentyfikowanie obszarów zagrożonych powodzią w kraju, wśród rzek, które stwarzają zagrożenie powodziowe, wskazany został między innymi 43 km odcinek rzeki Płonki, dla którego sporządzone zostaną mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego w dwóch etapach. Zgodnie z przyjętym harmonogramem, dla rzeki Płonki mapy te sporządzone już zostały dla odcinka 0-15 km. W II cyklu planistycznym mapy sporządzone zostaną dla odcinka 15-43 km (do tego czasu ważność zachowuje studium ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej).

Mapy te oraz plany zarządzania ryzykiem powodziowym stanowiąc będą podstawę racjonalnego planowania przestrzennego na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią konieczne jest wprowadzanie zakazów i ograniczeń w ich użytkowaniu, określonych w ustawie Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.), mających na celu zminimalizowanie oraz właściwe zarządzanie ryzykiem, jakie może stwarzać powódź dla ludzkiego życia i zdrowia, środowiska, działalności gospodarczej i dziedzictwa kulturowego. Na tych terenach zabronione jest wykonywanie robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym wykonywanie urządzeń wodnych oraz budowa innych obiektów budowlanych z wyjątkiem dróg rowerowych. Ponadto obowiązuje również zakaz lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, zakaz prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

⁸ Wstępna ocena ryzyka powodziowego jest pierwszym z czterech dokumentów planistycznych wymaganych Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Celem opracowania jest wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, czyli obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne.

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniu terenów

Podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym zmierzać będą do tworzenia warunków dla rozwoju podstawowej funkcji gminy tj. rolnictwa oraz aktywizacji gospodarczej poprzez przygotowanie oferty terenów dla funkcji produkcyjnych, usługowo – osadniczych i rekreacyjnych. Korzystne uwarunkowania przestrzenne (istniejące zainwestowanie, dostępność do drogi krajowej i wojewódzkiej, uzbrojenie terenów, walory przyrodniczo-krajobrazowe) wskazują na możliwości dalszego rozwoju funkcji produkcyjnych, usługowo-osadniczych i rekreacyjnych. Zmiany struktury przestrzennej dotyczyć będą przede wszystkim zmniejszenia powierzchni użytków rolnych w wyniku wyznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej, letniskowej i zalesień oraz na cele komunikacji. Dalsza rozbudowa drogi krajowej nr 7 do parametrów drogi ekspresowej może istotnie wpłynąć na aktywizację gospodarczą (tereny składowo–usługowe) i na strukturę przestrzenną terenów przyległych.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego Studium ustala następujące kierunki działań:

- zachowanie i rozwój wykształconych funkcji dla poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych;
- wykorzystanie lokalnych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- uzupełniania przestrzeni rolniczej o nowe tereny lasów i zadrzewień oraz wód powierzchniowych,
- modernizacja układu komunikacyjnego.

Wyznacza się tereny preferowane pod zabudowę:

- **mieszkaniowo – usługową - M**, przewidywane dla realizacji głównie zabudowy mieszkaniowej z możliwością lokalizacji urządzeń usługowych i drobnych zakładów nieuciążliwych dla środowiska a niezbędnych dla obsługi ludności. Tereny pod zabudowę mieszkaniową przewidziane są dla realizacji budownictwa mieszkaniowego wraz z zabudową towarzyszącą (garaże, budynki gospodarcze). Dopuszcza się lokalizacje usług nieuciążliwych (o uciążliwości nie wykraczającej poza granice własności) w formie wbudowanej lub obiektów wolnostojących oraz urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji dla potrzeb lokalnych,
- **usługową – U**, przeznaczone pod lokalizację obiektów usługowych, z odpuszczeniem przeznaczenia pod lokalizację zakładów produkcyjnych, składów i magazynów oraz urządzeń infrastruktury technicznej i obiektów obsługi rolnictwa, nie wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.. Dopuszcza się lokalizowanie funkcji mieszkaniowej dla właścicieli obiektów usługowych.
- **produkcyjno – usługową – P**, przeznaczone pod lokalizację zakładów produkcyjnych, składów i magazynów oraz urządzeń infrastruktury technicznej i obiektów obsługi ludności i rolnictwa, w tym wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dopuszcza się lokalizowanie funkcji mieszkaniowej dla właścicieli obiektów działalności produkcyjnej, składowej i magazynowej lub usługowej.
- **turystyczno - rekreacyjną – T**, przewidywane dla realizacji ogólnodostępnych, usługowych obiektów turystyczno-rekreacyjnych, w tym pensjonatów.
- **letniskową – L**, przewidywane dla realizacji głównie indywidualnego budownictwa letniskowego z możliwością lokalizacji ogólnodostępnych, usługowych obiektów turystyczno-rekreacyjnych, w tym pensjonatów.

- **tereny eksploatacji surowców mineralnych - PG**, są to obszary i tereny górnicze, na których dopuszcza się możliwość eksploatacji surowców po spełnieniu wymogów wynikających z przepisów odrębnych. Na przedmiotowych terenach dopuszcza się realizację wyłącznie obiektów i urządzeń związanych z eksploatacją złoża. Wzdłuż obrzeży wyrobisk należy zachować pasy ochronne o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi.

W istniejącej zabudowie o poszczególnych funkcjach przewiduje się możliwość modernizacji, rozbudowy, wymiany obiektów oraz lokalizacji nowej zabudowy o przeznaczeniu zgodnym z funkcją tych terenów i wg zasad ustalonych dla ww. terenów preferowanych pod zabudowę.

Tereny użytkowane rolniczo obejmują grunty orne, użytki zielone, rozproszoną zabudowę zagrodową oraz pojedyncze działki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej a także drogi dojazdowe do pól. Studium dopuszcza na tych terenach lokalizację nowej zabudowy zagrodowej oraz możliwość przekształcania zabudowy zagrodowej na cele mieszkaniowe jednorodzinne, mieszkaniowo - usługowe, usługowe lub letniskowe.

Tereny specjalistycznej produkcji zwierzęcej obejmują istniejące zespoły budynków i urządzeń związanych z hodowlą i chowem zwierząt. Studium ustala możliwość lokalizacji nowych o wielkości obsady do 210 DJP i rozbudowy istniejących obiektów produkcji zwierzęcej do wielkości obsady do 210 DJP oraz dopuszcza lokalizację funkcji mieszkaniowej dla właściciela lub obsługi tych obiektów.

Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej obejmują tereny pod drogami i urządzeniami integralnie związanymi z obsługą ruchu komunikacyjnego oraz tereny sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Studium dopuszcza realizację na wszystkich terenach, zgodnie z przepisami odrębnymi, obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji.

Rysunek Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego w skali 1 : 10 000 przedstawia w sposób zgeneralizowany użytkowanie terenów. Wskazane w Studium granice terenów mogą podlegać uszczegółowieniom, uzasadnionym np. istniejącymi podziałami geodezyjnymi terenów, na etapie opracowywania planów miejscowych. Przeznaczenie terenów określa funkcję dominującą (a nie wyłączną), która może być uzupełniana innymi funkcjami stosownie do warunków przestrzennych, przepisów odrębnych i ustaleń niniejszego Studium.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

W granicach objętych planami zagospodarowania zasady zagospodarowania określają ustalenia zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie kształtowania zagospodarowania terenów przewidzianych do zainwestowania zgodnie ze wskazanym przeznaczeniem terenów, Studium określa następujące zasady:

- we wszystkich jednostkach osadniczych przewiduje się realizację zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo - usługowej na wolnych działkach w ciągach istniejącej zabudowy,
- uzupełnianie zabudowy może następować pod warunkiem zachowania istniejącej linii zabudowy, charakteru i gabarytów sąsiedniej zabudowy,
- forma architektoniczna budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych oraz związanych z działalnością produkcyjną powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz, w szczególności eksponować wartości architektury współczesnej w zakresie konstrukcji, formy, materiałów budowlanych i detali architektonicznych,
- standardy kształtowania zabudowy:

Rodzaj zabudowy	Minimalna powierzchnia działki (m ²)	Maksymalna wysokość zabudowy	Minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej	Maksymalny wskaźnik zabudowy
Mieszkaniowa wielorodzinna	2000	5 kondygnacji (16m)	25%	60%
Mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca	800	2 kondygnacje (12m)	60%	20%
Mieszkaniowa jednorodzinna bliźniacza	500	2 kondygnacje (12m)	40%	50%
Mieszkaniowa jednorodzinna szeregową	350	2 kondygnacje (12m)	30%	60%
Letniskowa	1500	2 kondygnacje (9m)	70%	20%
Mieszkaniowo-usługowa i usługowa	1500	12m	30%	60%
Turystyczno-rekreacyjna	1500	12m	40%	40%
Produkcyjno-usługowa	2500	12m	20%	70%

- dopuszcza się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odstępstwo od określonych w Studium wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenów maksymalnie do 20%,
- dla budynków mieszkalnych i obiektów towarzyszących ustala się dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu połaci do 45° a dla obiektów towarzyszących dopuszcza się stosowanie dachów jednospadowych o nachyleniu połaci do 30°,
- w zabudowie usługowej dopuszcza się funkcję mieszkaniową dla obsługi lub właściciela obiektu,
- w zabudowie zagrodowej budynki gospodarcze i inwentarskie z dachem jedno- lub dwuspadowym,
- na terenach zabudowy produkcyjnej i zagrodowej dopuszcza się wysokość obiektów wynikającą z wymogów technologicznych i konstrukcyjnych,
- dopuszcza się inne wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenów w sytuacjach wynikających z adaptacji istniejącej zabudowy,
- wskaźniki dotyczące minimalnej liczby miejsc postojowych dla samochodów osobowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
 - a) dla zabudowy mieszkaniowej:
 - pensjonatowej – min. 1,5 m.p./pokój,
 - jednorodzinnej – min. 2 m.p./mieszkanie,
 - wielorodzinnej – min. 1 m.p./mieszkanie,
 - letniskowej – min. 2 m.p./budynek letniskowy,
 - zagrodowej – min. 1 m.p./mieszkanie
 - b) dla zabudowy usługowej – min. 2m.p./na każde rozpoczęte 100 m² pow. usługowej,
 - c) dla zabudowy przemysłowej, składów i magazynów – min. 2,5 m.p./10 zatrudnionych,
- w obrębie zwartej zabudowy wsi obowiązuje zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii,
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jednostek osadniczych należy zapewnić układ komunikacyjny umożliwiający dojazd o każdej porze roku jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektów budowlanych oraz zapewnić zaopatrzenie w wodę dla celów przeciwpożarowych.

Tereny wyłączone spod zabudowy

Do terenów wyłączonych z zabudowy kubaturowej Studium wskazuje:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią położone w dolinie rzeki Płonki,
- pas o szerokości 100 m od linii brzegowej wód na terenach położonych w Obszarze Chronionego Krajobrazu (za wyjątkiem lokalizowania urządzeń wodnych oraz obiektów służących do prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej),
- strefy ochrony bezpośredniej od ujęć wód podziemnych ustanowione na podstawie przepisów odrębnych,
- tereny i obszary górnicze oraz obszary udokumentowanych złóż kopalin (za wyjątkiem obiektów i urządzeń związanych z eksploatacją złoża),
- rezerwy terenu pod drogi ekspresowe nr 7 i 10,

Ograniczenia w lokalizowaniu zabudowy mogą wynikać ponadto z ustanowienia na podstawie przepisów odrębnych stref ograniczonego użytkowania, stref ochronnych wzdłuż linii elektroenergetycznych i gazociągów oraz wokół cmentarzy.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1. Ochrona środowiska i jego zasobów

W zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, Studium ustala:

- ochronę walorów i zasobów środowiska poprzez:
 - zachowanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo: obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, obszaru Natura 2000 oraz pomników przyrody;
 - eliminację czynników, które mogą ujemnie oddziaływać na chronione gatunki w obszarze Natura 2000 Aleja Pachnicowa;
 - utrzymanie oczek wodnych, obszarów źródłiskowych i obszarów podmokłych, jako siedlisk roślinności i fauny wodnej i wodno-błotnej charakteryzujących się bogactwem przyrodniczym w aspekcie uwzględniania czynników stanowiących zagrożenia dla ich prawidłowego funkcjonowania;
 - respektowanie ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ochrony ujęć wód podziemnych;
 - kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które tworzą korzystne warunki dla migracji zwierząt. W kształtowaniu przestrzeni należy uwzględnić istniejące korytarze ekologiczne oraz wprowadzanie elementów poprawiających ich funkcjonalność: pasy zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, zadrzewienia śródpolne, zalesienia, oczka wodne;
 - odpowiednie kształtowanie systemu terenów otwartych zwłaszcza w strefie podmiejskiej w celu poprawy warunków życia mieszkańców,
 - utrzymanie dotychczasowego systemu użytkowania łąk oraz maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne,
 - kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. W przypadku niezbędnej wycinki drzew - wprowadzanie nasadzeń, które zrekompensują ubytki w drzewostanie;

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na gruntach rolnych słabych jakościowo, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących już kompleksów leśnych oraz w strefie wododziałowej rzeki Płonki i Naruszewki;
- ochronę złóż kopalin przed zagospodarowaniem miejsc ich występowania w sposób wykluczający przyszłą eksploatację,
- racjonalną eksploatację złóż surowców mineralnych. Po wyeksploatowaniu kruszywa wykonanie rekultywacji terenu w oparciu o ustalony w dokumentacji kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji;
- ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenach o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb, ograniczanie rozpraszania zabudowy rolniczej i nierolniczej;
- poprawa jakości środowiska poprzez:
 - ograniczanie niskiej emisji ze źródeł rozproszonych w wyniku m.in. zmiany paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne oraz wykorzystania indywidualnych źródeł energii odnawialnej;
 - ograniczanie uciążliwości związanych z funkcjonowaniem ferm hodowlanych, w tym odpowiednie zagospodarowanie terenów wokół obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej;
 - racjonalną eksploatację kopalin ograniczającą niekorzystny wpływ górnictwa odkrywkowego na krajobraz, gleby i lokalne stosunki wodne poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych oraz dostosowanie tempa wydobycia do warunków terenowych i atmosferycznych;
 - zachowanie dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych oraz jej modyfikację – wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zalesień na gruntach słabych jakościowo;
 - wykonanie rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kruszywa w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji,
 - zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i urządzeń melioracyjnych;
 - usprawnianie systemu odbioru, transportu i utylizacji odpadów powstających na terenie gminy, upowszechnianie selektywnej zbiórki, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów;

3.2. Prawna ochrona przyrody

Na terenie gminy Płońsk występują przyrodnicze obszary i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody. Są to:

- Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu;

Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje powierzchnię 819,3 ha, co stanowi 6,44% powierzchni gminy Płońsk. W całości w obszarze położony jest obręb geodezyjny Kręcica, natomiast w części - obręby geodezyjne: Michalinek, Strubiny i Lisewo. Zasady gospodarowania na tym terenie reguluje rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego nr 22 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 z 2005 r. poz. 2454 z późn. zmianami (rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 57 z dnia 5 października 2007 roku; uchwała nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r. i uchwała nr 124/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 czerwca 2013 r.);

Dla zagospodarowania przestrzennego ważne są określone w ww. aktach prawnych zasady:

- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1235). Zakaz ten nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym;
- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym i przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Zakaz ten nie dotyczy obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 2 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 1,15 ha;

Użytek ekologiczny o powierzchni 0,46 ha położony jest na gruntach wsi Bogusławice natomiast użytek ekologiczny o powierzchni 0,69 ha - na gruntach wsi Woźniki. Zasady gospodarowania na tych obszarach reguluje rozporządzenie Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych z późniejszymi zmianami (rozporządzenie Nr 35 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lipca 2007 r.).

- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054;

Obszar Natura 2000 Aleja Pachnicowa zatwierdzony został Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 roku w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2010) 9669), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 roku. W trakcie toczących się prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowane zostały informacje o tym obszarze oraz zidentyfikowano przedmiot ochrony, którym jest pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*).

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych, dokonano oceny stanu zachowania ww. gatunku oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia. Wśród istniejących zagrożeń są: usprawniony dostęp do obszaru, wandalizm, obecność drogi oraz kolekcjonowanie owadów, natomiast do potencjalnych zagrożeń zalicza się niewłaściwe stosowanie nawozów, niewłaściwie przeprowadzoną chirurgię drzew oraz konkurencję wewnątrz i zewnątrzgatunkową.

Celem przyjętych działań ochronnych jest utrzymanie populacji i siedlisk rozwojowych pachnicy dębowej w dotychczasowym właściwym stanie ochrony. Dlatego też, w ramach zadań ochronnych planowane jest przeprowadzenie prac polegających na okresowym ogławianiu starych przydrożnych wierzb, celem zachowania żywotności drzew będących siedliskiem rozwojowym

przedmiotu ochrony oraz uzupełnianie ubytków drzew nowymi nasadzeniami. Osiągnięcie celu oceniono jako realne w trakcie obowiązywania sporządzanego obecnie planu zadań ochronnych.

- 17 pomników przyrody, którymi są:
 - sosna zwyczajna w Dalanówku - zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 40 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego,
 - 2 dęby szypułkowe oraz grupa drzew: buk pospolity, dąb szypułkowy i dąb czerwony w Bogusławicach; glaz narzutowy w Brodach; kasztanowiec biały i grupa drzew: 7 szt. klonu pospolitego w Dalanówku; brzoza brodawkowata w Kluczewie; klon pospolity w Oziminach; aleja 135 lip drobnolistnych w Skarżynie; dąb szypułkowy w Strachówku; dąb szypułkowy w Szerominie; dąb szypułkowy w Szerominku, dąb czerwony i grupa 3 szt. klonu srebrzystego w Szpondowie; grupa 2 szt. kasztanowca białego w miejscowości Szymaki oraz grupa 2 szt. dębu szypułkowego na terenie Nadleśnictwa Płońsk Leśnictwa Żurawin - zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 41 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego,

Ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszy niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzew. W stosunku do pomników przyrody w ramach czynnej ochrony istnieje możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjno-zabezpieczających zgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew – w stosunku do tworów przyrody żywej oraz dokonywania zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu – w stosunku do tworów przyrody nieożywionej.

W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego gminy – należy, tam gdzie jest to jeszcze możliwe, chronić (i usuwać dysharmonie) relikty dawnych wartości oraz, w kształtowaniu krajobrazu kulturowego, harmonijnie łączyć nowe elementy z mającymi walor historyczne.

W warunkach gminy Płońsk nie występują obszary uzdrowisk.

4. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym gminy Płońsk wiodącą funkcję pełnić będzie rolnictwo. Zmniejszenie się ogólnej powierzchni użytków rolnych wynikać będzie z zalesienia gruntów najsłabszych jakościowo oraz wzrostu powierzchni terenów zabudowanych. Tworzenie nowej zabudowy zagrodowej będzie sporadyczne i wynikać może ze zmiany lokalizacji istniejących siedlisk rolniczych albo z powstawania obiektów specjalistycznej produkcji rolniczej. Zabudowa mieszkaniowa i gospodarcza zanikających gospodarstw może być wykorzystana na inne cele niż rolnicze (funkcja mieszkaniowa nierolnicza, letniskowa, usługowa itp.).

W celu racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się następujące zasady:

- podstawowe formy użytkowania terenów rolnych to uprawy rolnicze, łąki i pastwiska, siedliska rolnicze, rowy i drogi dojazdowe do pól,
- utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej (również nie zaznaczonej na załączniku graficznym) i związanej z obsługą rolnictwa z możliwością rozbudowy, przebudowy i modernizacji obiektów;
- dopuszcza się przekształcanie siedlisk rolniczych w zgodności z przepisami odrębnymi, na cele mieszkaniowe, usługowe (w tym agroturystykę), magazynowo-składowe lub działalność produkcyjną,

- dopuszcza się tworzenie nowej zabudowy zagrodowej bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym o powierzchni przekraczającej średnią wielkość gospodarstw rolnych w gminie, zgodnie z przepisami odrębnymi. Minimalna powierzchnia działki zabudowy zagrodowej - 0,30 ha,
- na terenach rolnych dopuszcza się realizację dróg oraz napowietrznej i podziemnej sieci infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej, telefonicznej, gazowej i energetycznej) wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania,
- utrzymanie istniejących oraz budowę nowych urządzeń melioracji wodnych,
- przeznaczanie pod zalesienie użytków rolnych o niskiej przydatności dla upraw rolniczych oraz nieużytków w pobliżu istniejących kompleksów leśnych lub zespołów zieleni wysokiej (również poza terenami wyznaczonymi na rysunku Studium).
- utrzymanie terenów zadrzewień śródpolnych oraz naturalnej obudowy cieków, jako elementów lokalnego układu powiązań ekologicznych.

Zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- ochrona i utrzymanie istniejących kompleksów leśnych,
- zachowanie istniejących rowów, oczek wodnych i dróg leśnych,
- dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej, obiektów małej architektury i urządzeń turystycznych, w rozumieniu przepisów odrębnych;
- utrzymanie istniejących terenów rolniczych – naturalnej obudowy cieków wodnych w ramach korytarzy ekologicznych;
- sukcesywne zwiększanie powierzchni gruntów leśnych poprzez zalesianie gruntów marginalnych dla produkcji rolniczej oraz terenów przyległych do istniejących kompleksów leśnych, (również poza terenami wskazanymi na rysunku Studium),
- na terenach przeznaczonych do zalesienia dopuszcza się utrzymanie istniejących siedlisk rolniczych z możliwością dostosowania ich na potrzeby rekreacji indywidualnej lub zbiorowej,
- na terenach preferowanych dolesień należy uwzględnić istniejące stanowiska archeologiczne oraz przebiegi urządzeń infrastruktury technicznej,
- dążenie do wyrównania granicy rolno-leśnej oraz łączenia izolowanych enklaw leśnych,
- ograniczenie nowej zabudowy nie związanej z gospodarką leśną na terenach leśnych,
- dopuszcza się możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej,
- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z uproszczonymi planami urządzania lasu oraz obowiązującymi przepisami odrębnymi.

5. Kierunki i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską wymienione zostały w części I. - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego pkt 5. *Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.*

- **Zasady ochrony obiektów i obszarów zabytkowych:**
 - utrzymanie odpowiedniego stanu zabytków wpisanych do rejestru oraz obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków (wojewódzkiej i gminnej),
 - wszelkie prace inwestycyjne podejmowane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków oraz włączonych do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków należy prowadzić zgodnie z przepisami w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków - na terenie parków

podworskich ustala się konieczność rewaloryzacji zieleni i dopuszcza się urządzenie placów do organizacji imprez masowych, lokalizację urządzeń i obiektów o funkcji rekreacyjnej, parkingów i obiektów sanitarnych na potrzeby użytkowników terenu oraz lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej zaś na terenie cmentarzy dopuszcza się realizację obiektów kultu religijnego i małej architektury,

- określenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu odpowiednich ustaleń w zakresie zasad i metod ochrony zabytków i obiektów o wartościach kulturowych.
- Stanowiska archeologiczne przedstawione zostały w formie stref ochrony konserwatorskiej (załącznik graficzny Studium - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego*)
 - wszelkie prace inwestycyjne podejmowane w granicach tych stref należy prowadzić zgodnie przepisami w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
 - wprowadzenie odpowiednich ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- Teren pola bitwy, która rozegrała się w 1920 roku w rejonie Arcelina, wymaga szczegółowego opracowania historycznego oraz, wynikającego z tego opracowania, określenia jej zasięgu i zagospodarowania terenu uwzględniającego odpowiednio usytuowaną tablicę lub pomnik upamiętniający to wydarzenie historyczne.
- Z zakresu ochrony dóbr kultury niematerialnej – ochrony wymagają tradycyjne, stare nazwy miejscowości i miejsc – należy je zachować chociażby jako nazwy osiedli, dzielnic, itp.
- Ochroną obejmuje się również figurki i krzyże przydrożne, często oznaczające miejsca dawnych mogił – powinny pozostać w miejscu ich usytuowania.

W warunkach gminy Płońsk nie ma przesłanek do określania ochrony dóbr kultury współczesnej.

6. Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej

6.1. System komunikacji

- modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 7 Gdańsk - Warszawa, (zasięg terenowy drogi i węzłów naniesiony orientacyjnie na rysunku studium może ulec zmianie w miarę postępu prac projektowych), polegająca na przystosowaniu jej do parametrów drogi ekspresowej na odcinku od gminy Załuski do Poświętnego:
 - budowa węzłów drogowych w Poczerninie i Siedlinie oraz skrzyżowań, przy czym przy realizacji skrzyżowania w Cempkowie, jest uwarunkowana spełnieniem wymagań określonych w decyzji koncesyjnej dot. złoza Poczernin I.
 - budowa obiektów i urządzeń, umożliwiających bezkolizyjne przekraczanie drogi nr 7 (w tym przejść pieszych i miejsc przepędzania zwierząt).
 - uzupełnienie ciągów dróg zbiorczych, obsługujących tereny przyległe do drogi nr 7.
 - rozbudowa funkcji usługowo-turystycznej w wyznaczonych miejscach obsługi podróżnych (MOP w Michalinku i Cempkowie).
- modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 7 na północ od węzła Poświętne, polegająca na przystosowaniu jej do parametrów drogi ekspresowej (zasięg terenowy drogi naniesiony orientacyjnie na rysunku studium może ulec zmianie w miarę postępu prac projektowych):

- budowa obiektów i urządzeń, umożliwiających bezkolizyjne przekraczanie drogi nr 7 (w tym przejść pieszych i miejsc przepędzania zwierząt).
- uzupełnienie ciągów dróg zbiorczych, obsługujących tereny przyległe do drogi nr 7.
- rozbudowa funkcji usługowo-turystycznej w wyznaczonych miejscach, jako miejsca obsługi podróżnych.
- modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 10 polegająca na przystosowaniu jej do parametrów drogi ekspresowej. Pod planowaną inwestycję, w procesie wariantowania zostanie docelowo wytyczony nowy korytarz jej przebiegu – przewidywana budowa węzła drogowego w miejscowości Siedlin i Ilinek;
 - budowa obiektów i urządzeń, umożliwiających bezkolizyjne przekraczanie drogi nr 10 (w tym przejść pieszych i miejsc przepędzania zwierząt);
- modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 50 oraz jej połączenie z układem dróg nr 7 i 10. Pod planowaną inwestycję, w procesie wariantowania zostanie docelowo wytyczony nowy korytarz jej przebiegu w południowym obszarze gminy;
- modernizacja i sukcesywna poprawa jakości i stanu technicznego pozostałych głównych dróg na terenie gminy : drogi wojewódzkiej nr 632 Płońsk - Nasielsk - Legionowo - Marki, oraz dróg powiatowych:
 - 3021W Płońsk – Raciąż i 3040W Szpondowo - Strachowo - Poczernin, stanowiących najważniejsze elementy układu komunikacyjnego gminy.
- stosowanie zasady ograniczonej dostępności do dróg krajowych i wojewódzkiej, poprzez przewidywanie docelowego zastosowania dróg serwisowych.
- modernizacja i sukcesywna poprawa jakości i stanu technicznego dróg gminnych stanowiących układ uzupełniający, który zapewnia powiązania jednostek osadniczych między sobą w powiązaniu z nadrzędnym układem komunikacyjnym. Studium dopuszcza tworzenie nowych dróg gminnych poprawiających obsługę mieszkańców.
- sukcesywna realizacja ścieżek rowerowych, które będą mieć duże znaczenie dla wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy. Mogą być prowadzone (ich przebieg pokazano w części graficznej Studium - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego*) przy istniejących drogach: wojewódzkiej i powiatowych nr:
 - 3032W Arcelin - Galomin,
 - 3037W Szymaki - Jarocin - Sokolniki,
 - 3040W Szpondowo - Strachowo - Poczernin,
 - 3051W Strachowo - Lisewo - Joniec,

oraz przy drogach gminnych i lokalnych w relacjach:

- Płońsk - Strachówek - Strachowo - Lisewo - Krępica,
- Lisewo - Dalanówek - Poczernin - Woźniki - Bogusławice - Jeżewo – Skrzyńki - Skarżyn - Ilino - Płońsk,
- Strachowo - Szpondowo - Koziminy - Słoszewo - Szymaki,
- Płońsk - Szerominek - Kluczewo - Arcelin – Galomin,

przy zachowaniu niżej wymienionych zasad:

- oddzielone fizycznie od jezdni i chodnika,
- pasy rowerowe wydzielone z jezdni lub chodnika,
- ciągi pieszo-rowerowe.

Wszystkie drogi przebiegające przez tereny zurbanizowane powinny być realizowane jako ulice z chodnikami i miejscami postojowymi w rejonie obiektów usługowych. W ramach prowadzonych

modernizacji i przebudowy dróg należy uwzględnić budowę zatok autobusowych i, niezbędnych dla komunikacji zbiorowej, zadaszeń dla pasażerów.

Konieczna jest intensyfikacja działań (wspólnie z miastem) mających na celu promocję i utrzymanie oraz pełniejsze wykorzystanie stacji i linii kolejowej Nr 027 Nasielsk-Toruń Wschodni, przebiegającej przez teren gminy i miasta, w tym możliwość lokalizacji nowych przystanków kolejowych na terenie gminy. Sposób zagospodarowania terenów w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej musi uwzględniać ograniczenia wynikające z obowiązujących przepisów odrębnych.

6.2. Infrastruktura techniczna

- rozbudowa istniejących i budowa nowych sieci magistralnych infrastruktury technicznej z koniecznością zachowania obowiązujących przepisów odrębnych
- W zakresie **systemu energetycznego** ustala się:
 - działania dostawcy energii elektrycznej będą skupione na modernizacji i rozbudowie sieci średnich i niskich napięć (w tym kablowych) oraz rozwoju systemu stacji transformatorowych 15/0,4 kV w celu zaspokojenia wzrastającego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz podniesienia niezawodności systemu i ograniczenia spadków napięć,
 - utrzymuje się 2 istniejące elektrownie wiatrowe w miejscowości Poczernin i istniejącą elektrownię wiatrową w miejscowości Michowo,
 - ustala się możliwość zlokalizowania biogazowni w miejscowościach: Poświętne i Skarżyn,
 - na obszarze gminy możliwa jest lokalizacja urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100kW, po spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych, przy czym w obszarze krajobrazu chronionego niedopuszczalne są instalacje bazujące na energii wiatru (za wyjątkiem przeznaczonych do zasilania znaków drogowych, urządzeń sterujących lub monitorujących ruch drogowy, znaków nawigacyjnych, urządzeń oświetleniowych, billboardów i tablic reklamowych) zaś zabudowa systemami fotowoltaicznym jest możliwa jedynie o łącznej powierzchni zabudowy do 0,5 ha każdy.
- W zakresie **gazownictwa** ustala się:
 - pierwszym etapem działań zmierzających do gazyfikacji gminy będzie opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej, która umożliwi przyjęcie najbardziej optymalnych pod względem technicznym i ekonomicznym rozwiązań. Część gminy może być zaopatrzona z istniejącej na terenie miasta stacji redukcyjno - pomiarowej I-go stopnia. Dla obsłużenia pozostałej części gminy może być zrealizowana jeszcze jedna stacja redukcyjno-pomiarowa - zgodnie z opracowaną przedtem koncepcją programowo-przestrzenną.
 - drugim etapem gazyfikacji będzie realizacja rozdzielczej sieci gazowej średniego ciśnienia do odbiorców, zgodnie z opracowaną wcześniej koncepcją. W pierwszej kolejności budowa sieci będzie realizowana w miejscowościach dużych, o zwartej zabudowie.
- W zakresie **telekomunikacji** realizowane muszą być działania zapewniające wzrost dostępności telefonów dla mieszkańców gminy m.in. poprzez dalszy rozwój sieci, rozwój telefonii bezprzewodowej oraz sieci teleinformatycznych.
- W zakresie **zaopatrzenia w wodę** ustala się:
 - utrzymanie i modernizację ujęć wody zlokalizowanych we wsiach: Szerominek, Krępicza i Cholewy;
 - sukcesywną rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej na terenach przeznaczonych do zabudowy i wyznaczonych w Studium;

- podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę będzie wodociąg grupowy działający na bazie ujęć wód podziemnych. Sieć wodociągowa rozciągająca się w kształcie pierścienia wokół Płońska stanowić będzie źródło wody dla wodociągów bocznych zasilających w wodę obszar gminy;
- zakłada się wyrównanie standardów obsługi w zakresie zaopatrzenia w wodę poprzez rozbudowę istniejących systemów wodociągowych na obszarach pozbawionych sieci wodociągowej oraz tam, gdzie standard obsługi jest niepełny (awaryjność zasilania w wodę, niskie ciśnienie);
- zabudowa mieszkaniowo-usługowa, rekreacyjno-wypoczynkowa oraz budynki użyteczności publicznej na całym analizowanym obszarze będą zasilane w wodę z ujęć wód podziemnych. Wody powierzchniowe mogą być wykorzystywane jedynie dla potrzeb rolnictwa i gospodarczych;
- dla pojedynczej, rozproszonej zabudowy rolniczej, znajdującej się poza zasięgiem istniejących i projektowanych systemów wodociągowych oraz dla której doprowadzenie sieci wodociągowej jest ekonomicznie nieuzasadnione, pozostawia się zaopatrzenie w wodę na bazie indywidualnych ujęć wody;
- zapewnienie odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości poprzez respektowanie ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ochrony wód (strefy ochronne ujęć wody);
- W zakresie **odprowadzania ścieków** ustala się:
 - wykorzystanie rezerwy przepustowości istniejącej, miejskiej oczyszczalni ścieków w Poświętnem poprzez sukcesywne podłączanie do kanalizacji w pierwszej kolejności projektowanych terenów produkcyjno-usługowych oraz zwartej zabudowy mieszkaniowej wsi wchodzących w skład aglomeracji Płońsk wyznaczonej uchwałą nr 54/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 12 marca 2012r. tj. z terenu gminy Płońsk wsi: Skarżyn, Bońki i Szerominek;
 - dla zabudowy rozproszonej oraz gdzie ze względów ekonomicznych budowa kanalizacji sanitarnej jest niemożliwa, dopuszcza się odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków - w przypadku udokumentowanych, korzystnych warunków gruntowo-wodnych;
 - utrzymanie istniejących przyzakładowych oczyszczalni ścieków oraz dopuszcza się lokalizację nowych;

Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami ustala się:

- zagospodarowanie odpadów odbywać się będzie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowanych w płockim regionie gospodarki odpadami, do których należą m.in. sortownia i kompostownia w Poświętnem stanowiące tzw. zakład mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych;
- docelowo cały obszar gminy powinien być objęty recyklingiem oraz zorganizowanym wywozem odpadów komunalnych, zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie;
- utrzymanie, unowocześnienie technologii terenu funkcjonującego składowiska odpadów w Dalanówku.
- obowiązek zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów – selekcję i gromadzenie odpadów na posesjach w urządzeniach przystosowanych do ich gromadzenia;

- zabezpieczenie miejsc lokalizacji pojemników do czasowego gromadzenia odpadów stałych;
- selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, szkło metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalne ulegające biodegradacji.

7. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Zakres inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym obejmuje:

- realizację obiektów małej retencji w rejonie wsi Skarżyn (odmulenie i oczyszczenie, a następnie połączenie dwóch stawów przepływowych) i Dalanówek (odmulenie i oczyszczenie wyrobiska po eksploatacji żwiru) oraz spiętrzenie wody na rzece Żurawiance,
- budowę kanalizacji sanitarnej we wsi Brody i Bońki (II etap).
- modernizację i rozbudowę dróg gminnych,
- budowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej,
- rozbudowę sieci przesyłu gazu,
- modernizację, rozbudowę, przebudowę linii elektroenergetycznej o znaczeniu lokalnym,
- ochronę nieruchomości i obiektów stanowiących dobra kultury w rozumieniu przepisów o ochronie dóbr kultury,
- utrzymanie cmentarzy.

8. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Zgodnie z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjętego uchwałą nr 180/2014 z dnia 7 lipca 2014 roku Sejmiku Województwa Mazowieckiego, do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym dotyczących gminy Płońsk należy:

- budowa i przebudowa dróg ekspresowych:
 - S7 Płońsk – granica województwa;
 - S7 Płońsk – Warszawa;
 - S10 na odcinku Płońsk – Bielsk – Gozdowo – Mochowo – gr. województwa;
- budowa i przebudowa drogi krajowej nr 50 na odcinku Płońsk – Wyszogród z obejściem Rębowa;
- usprawnienie sieci dróg wojewódzkich, która będzie obejmować budowę i przebudowę dróg wojewódzkich, w tym drogi nr 632 na odcinku Płońsk – Strachowo;
- rozbudowa gazociągu Rembelszczyzna – Gustorzyn (budowa trzeciego rurociągu);
- budowa zbiornika wodnego o powierzchni powyżej 20 ha na rzece Płonce (w rejonie miejscowości Szerominek);
- przebudowa (modernizacja) przekroju podłużnego i poprzecznego koryta rzeki Płonki od km 12+700 do km 19+000.

9. Obszary obowiązkowego sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Niniejsze Studium nie ustala obszarów do, wynikającego z przepisów odrębnych, obowiązkowego sporządzenia tych planów. Studium nie wyznacza bowiem obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości oraz obszarów przestrzeni publicznej a obszary rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w miejscowościach: Skarżyn, Bońki i Brody, są objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

10. Obszary przestrzeni publicznej

Obszary przestrzeni publicznej zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Niniejsze Studium, biorąc pod uwagę bezpośrednie sąsiedztwo i rolę m. Płońska dla obszaru gminy Płońsk, nie wyznacza takich obszarów.

Za obszary przestrzeni publicznej uznaje się tereny: dróg publicznych i placów, tereny obiektów administracji lokalnej, publiczne obiekty: oświaty, kultury, sportu i rekreacji oraz zieleńce i parki, które występują w większych jednostkach osadniczych gminy. Główne kierunki działań w tych obszarach dotyczą dostosowania terenów i obiektów umożliwiające zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności.

11. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Obecnie Gmina sporządza miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Arcelin i Szerominek. Zamierza zaś sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w obszarach miejscowości: Ilinek, Ćwiklin, Strachowo i Szeromin. Zamiary Gminy w tym zakresie mogą jednak ulec zmianom, wynikających ze społeczno-gospodarczych uwarunkowań poszczególnych rejonów gminy.

12. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Płońsk, w dolinie rzeki Płonki występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. W ich zagospodarowaniu należy uwzględnić warunki określone w przepisach odrębnych oraz wykluczyć lokalizację nowej zabudowy. Zabronione jest wykonywanie robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym wykonywanie urządzeń wodnych oraz budowa innych obiektów budowlanych z wyjątkiem dróg rowerowych (art. 88l ust. 1 ustawy Prawo wodne). Obecne zagospodarowanie wskazuje, że w zasięgu wody wielkiej o prawdopodobieństwie pojawienia się 1% znajduje się kilka funkcjonujących budynków zakładów zielarskich w miejscowości Strachówko oraz strzelnica sportowa i część terenów ogrodów działkowych w miejscowości Szerominek.

Ze względu na łagodne zbocza wysoczyzny oraz centralne położenie koryta w dnie doliny, nie obserwuje się tworzenia osuwisk na całej długości doliny rzeki Płonki.

13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie gminy Płońsk nie występują obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

14. Obszary pomników zagłady obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujących na nich ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej.

Na terenie gminy Płońsk nie występują obszary pomników zagłady.

15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Na terenie gminy Płońsk nie występują obszary wymagające przekształceń lub rehabilitacji.

Jako obszary wymagające rekultywacji określa się wszystkie tereny eksploatacji złóż piasków i żwirów, surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz surowców dla prac inżynierskich. Zgodnie z art. 129 ust. 2. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. 2015 poz. 196 z późn. zm.) do rekultywacji gruntów po działalności górniczej mają zastosowanie

przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1205). W przypadku likwidacji zakładu górniczego (w całości lub w części) przedsiębiorca jest obowiązany:

- zabezpieczyć lub zlikwidować wyrobiska górnicze oraz urządzenia, instalacje i obiekty zakładu górniczego;
- zabezpieczyć niewykorzystaną część złoża kopaliny oraz sąsiednie złoża kopaliny;
- przedsięwziąć niezbędne środki: chroniące wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych, w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wykonawczymi w tym zakresie, za tereny zamknięte na obszarze gminy Płońsk uznaje się tereny kolejowe. Są to tereny linii kolejowej Nr 027 Nasielsk-Toruń Wschodni, które znajdują się na obszarze miejscowości: Krępicza, Michalinek, Dalanówek, Rażniewo, Siedlin, Brody, Szeromin i Arcelin. Wszystkie zamierzenia inwestycyjne w sąsiedztwie terenów kolejowych, w tym lokalizacja budowli, budynków, drzew, krzewów, elementów ochrony akustycznej, wykonywanie robót ziemnych wymagają zachowania obowiązujących przepisów odrębnych. Zabrania się odprowadzania wód opadowych na tereny kolejowe i korzystania z kolejowych urządzeń odwadniających.

Wykaz działek stanowiących tereny zamknięte kolejowe:

L.p.	Miejscowość	Nr działki	Pow. (ha)
1	Arcelin	59	6,98
2	Brody	26	2,29
3	Dalanówek	166	4,91
4	Krępicza	194	7,46
5	Michalinek	56	5,16
6	Siedlin	136/4	3,17
		136/6	1,89
7	Raźniewo	44	5,08
8	Szeromin	140	6,25
RAZEM			43,19 ha

Brak jest podstaw prawnych i danych merytorycznych dla wyznaczenia stref ochronnych tych terenów w niniejszym studium.

17. Obszary, na których przewiduje się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i użytkowaniu terenu

Lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100kW (lub mniejszej) – elektrowni fotowoltaicznych (ustala się zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych o takiej mocy na terenie całej gminy) wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i użytkowaniu terenu, wskazuje się w rejonie miejscowości: Ilino, Pilitowo i Strachowo.

18. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb

Na terenie gminy Płońsk nie występują inne obszary problemowe niż omówione w powyższym tekście Studium.